ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

Ижтимоий-сиёсий шаҳар газетаси

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган

№ 143 (8.727) ◆ 1995 йил ◆ 11 декабрь, душанба ◆ Сотувда эркин нархда

ВАТАН МУКОФОТЛАРИ ТОПШИРИЛДИ

Шу кунларда мамлакатимизда Ўзбекистон Конституцияси қабул қилинган кун умумхалқ байрами сифатида кенг нишонланмоқда.

Маълумки, қутлуғ ва муқаддас байрамимиз — истиқлолнинг тўрт йиллик тўйи муносабати билан республикамиз Президенти мамлакат мустақиллигини мустаҳкамлашга, иқтисодий қудрати ва шон-шуҳратини оширишга қўшган шахсий ҳиссаси учун бир гуруҳ меҳнат фидойиларини мукофотлаш тўғрисида Фармонлар чиқарган эди. Мазкур Фармонларга биноан «Ўзбекистон Қаҳрамони» унвони ва олий нишон — «Олтин Юлдуз» медалига, «Дўстлик», «Меҳнат Шуҳрати», «Шон-шараф» орденларига, «Жасорат», «Шуҳрат» медаллари ҳамда республика фахрий унвонларига сазовор бўлган кишилар орасида ишчи ва деҳқонлар, олим ва ижодкор зиёлилар, муаллим ва шифокорлар, хизматчи ва мутахассислар — қисқача айтганда, юртимиз истиқболи йўлида ҳалол тер тўкаётган турли касб эгалари бор.

СУРАТЛАРДА: мукофотларни топшириш маросимидан лавҳалар.

Абдувоҳид Тўраев (ЎзА) олган суратлар.

Конституция куни арафасида — 7 декабрь куни республика Вазирлар Маҳкамасида ана шу замондошларимизга Ватаннинг юксак мукофотларини топшириш маросими бўлди.

Тантанали маросимда Ўзбекистон Президенти Ислом Каримов нутқ сўзлади.

Шундан сўнг Президент олий мукофотлар — республикамиз орден ва медаллари ҳамда фахрий унвонларини тантанали суратда соҳибларига топширди.

«Миллий тикланиш» газетаси бош муҳаррири И. Ғафуров, Бухоро шаҳридаги «Зардўз» акционерлик жамияти юксак бадиий буюмлар тайёрлаш участкасининг катта устаси М. Темирова, Навоий тоғ-металлургия комбинати «Восток» кони шимолий руда бошқармаси экскаватор машинистлари бригадаси бошлиғи А. Панин, республика Мудофаа вазирлиги бошқарма бошлиғи И. Фозилов, Алишер Навоий номидаги ўзбек давлат академик Катта театри балетмейстери Г. Измайлова, В. Чкалов номидаги Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмасининг чилангар-йиғувчиси Э. Алимуҳамедов ва бошқалар мукофотланганлар номидан сўз олиб, эл-юрт фаровонлиги, тинчлиги ва осойишталиги йўлида бундан кейин ҳам ҳормай-толмай меҳнат қилажакларини билдирдилар. Камтарин меҳнатлари эвазига кўрсатилган юксак эътибор ва ишонч учун юртбошимизга, республика ҳукуматига миннатдорлик тўла дил сўзларини изҳор этдилар.

Маросимда республика Олий Мажлиси Раиси Э. Халилов, Бош вазир А. Муталов, Бош вазирнинг биринчи ўринбосари И. Жўрабеков, Президентнинг Давлат маслаҳатчилари, Олий Мажлис Раисининг ўринбосарлари, Бош вазир ўринбосарлари, Тошкент шаҳри ҳокими К. Тўлаганов ва бошқа расмий кишилар қатнашди.

(ЎзА).

ПРЕЗИДЕНТГА МАКТУБ

Шу кунлари Америка Қўшма Штатларининг савдо вазири ўринбосари Б. Картер бошчилигидаги АҚШ ҳукумат делегацияси мамлакатимизда меҳмон бўлиб турибди.

Делегация таркибида чет элларда хусусий сармоялар бўйича корпорация (ОПИК) вице-президенти Д. Риордан, Мудофаа вазирлигининг бош маслаҳатчиси Ж. Мур, шунингдек АҚШдаги ўн беш йирик фирма ва компанияларнинг юқори мартабали вакиллари бор.

Ташрифдан асосий мақсад мудофаа саноати корхоналарини конверсиялаш соҳасидаги ҳамкорликни йўлга қўйиш ва Ўзбекистон билан АҚШ ўртасидаги савдо-иқтисодий муносабатларни янада ривожлантиришдан иборат.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов билан учрашув чоғида Америка делегациясининг раҳбари АҚШ Президенти Билл Клинтоннинг давлатимиз раҳбарига йўллаган мактубини топширди.

Қуйида ана шу мактуб матни эълон қилинмоқда.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ИСЛОМ КАРИМОВ ЖАНОБИ ОЛИЙЛАРИГА

Муҳтарам Президент жаноблари!

Сиз билан вице-президент А. Гор ўртасида ғоят фойдали суҳбат бўлиб ўтгани менга маълум. Сизнинг Қўшма Штатлар билан яқин алоқада мустақил, ишончли ва равнақ топувчи мамлакатни барпо этиш учун фаол ишлашга тайёр эканингиз бизда катта таассурот қолдирди. Вазир У.Перри ҳам шу йил апрель ойида Ўзбекистонга сафаридан кейин менга худди шундай зўр таассурот олганини айтган эди. Унинг фикрича, мудофаани анча фойдали тижорат фаолиятига-конверсиялашга интилаётган Ўзбекистон корхоналари билан биргаликдаги ҳамкорлик аниқ бир йўл ислоҳотларни амалга ошириш ва алоқаларимизни чуқурлаштириш борасидаги Сизнинг куч-ғайратларингизни қўллаб-қувватлашни назарда тутади.

Мен савдо вазири ўринбосари Бэрри Картер, чет элларда хусусий сармоялар бўйича корпорациянинг (ОПИК) вице-президенти Дэниэл Риордан ҳамда Мудофаа вазирлигининг бош маслаҳатчиси Жефри Мур раҳбарлигидаги мудофаа саноатини конверсиялаш бўйича делегацияни Америка савдо-саноат доираларининг юқори мартабали 16 вакили билан бирга ана шу мақсадларга эришишда ёрдам бериш учун юборяпман. АҚШ ҳукуматининг учта маҳкамаси қатнашаётгани тўсиқларни бартараф этишда, амалий ҳамкорликни ривожлантиришда ва конверсиянинг муваффақиятли ўтишида бирга ишлаш борасидаги мажбуриятимиз жиддийлигини тасдиқлайди. Сизнинг мададингиз ва иштирокингиз мана шу куч-ғайратларда ҳаётий муҳим аҳамиятга эга бўлади.

Мазкур делегацияда Америка бизнесининг иштироки тўғрисида бир неча оғиз сўз айтишга ижозат бергайсиз. Ўзбекистоннинг ишончли шерик сифатидаги обрўси, унинг табиий ресурсларга бойлиги ва юқори малакали ишчи кучини етказиб бера олиши Америкадаги энг яхши компаниялар раҳбарларининг эътиборини мана шу сафарда қатнашишга жалб этди. Сафар мудофаа саноатини конверсиялаш бўйича лойиҳаларни муҳокама этиш учун сизнинг расмий вакилларингиз ва корхоналарнинг раҳбарлари билан учрашиш ҳамда Ўзбекистоннинг имкониятларини илк манбадан билиб олиш ажойиб имконини яратади.

Умид қиламанки, бу учрашувлар мамлакатларимизнинг иқтисодий фаровонлигига ўз ҳиссасини қўшади, халқларимиз ўртасидаги савдо алоқаларни чуқурлаштиради ва ўртамиздаги муносабатларни тараққий эттиради.

Самимият билан,
Билл КЛИНТОН,
АҚШ Президенти.

ЎЗБЕКИСТОН ПРЕЗИДЕНТИ ИСЛОМ КАРИМОВНИНГ ВАТАН МУКОФОТЛАРИНИ ТОПШИРИШ МАРОСИМИДА СЎЗЛАГАН НУТҚИ

Муҳтарам дўстлар!

Мустақил Ватанимизнинг сиёсий, иқтисодий ва маънавий равнақига, азиз диёримизда бугунги кунда барқарор бўлиб турган тинчлик ва осойишталикка муносиб ҳисса қўшган инсонлар билан эзгу бир сана — Ўзбекистон Конституцияси куни арафасида дийдор кўришганимиздан ғоят мамнун эканимни изҳор этишга ижозат бергайсизлар.

Мана шу залда йиғилган кексаю ёш, эркагу аёл юртдошларимизни халқимизнинг бугунги ҳаётини яхшилашга, ризқу рўзини, насибасини бутун этишга астойдил бел боғлаган фидойи одамлар деб биламан. Элу юртимизнинг истиқболи учун, обрў-эътибори учун, келажак ёруғ кунларимиз тезроқ келиши учун ўзини аямасдан, кунни кун, тунни тун демасдан, жонни жабборга бериб ишлайдиган инсонлар деб биламан.

Халқимиз танлаган йўлга ишониб, бу йўлга иймон келтириб, кўтаринки руҳ билан, бугун Ўзбекистон катта қурилишлар ва бунёдкорлик майдонига айланиб, эзгу умидлар билан ишлаётган пайтда, умумхалқ ҳаракатининг олдинги сафларида етакчи бўлиб турган ишчиларимиз ва деҳқонларимиз, олимларимиз ва ижодкор зиёлиларимиз, муаллим ва шифокорларимиз, хизматчи ва мутахассисларимиз, мамлакатимизнинг келажак равнақи гарови бўлмиш энг устивор соҳалар меҳнатчиларининг намояндалари деб биламан.

Албатта, юртимизда Ватан келажаги йўлида қилаётган меҳнати учун мукофотга арзийдиган одамлар жуда кўп эканини ҳаммамиз яхши англаймиз. Ишонаманки, халқимизнинг янгидан-янги муносиб вакиллари ватан қаҳрамони унвонларини олиб, юксак нишонларга мушарраф бўлиб, сизнинг сафингизни тўлдириши аниқ.

Шуни алоҳида таъкидлашни истардимки, ўз она юрти учун, халқи учун ҳалол меҳнат қилган, мамлакат иқтисодиёти ва маданиятини юксалтиришга, халқ фаровонлигини оширишга салмоқли ҳиссаларини қўшаётган кишиларни муносиб тақдирлаш — маънавий соҳадаги сиёсатимизнинг узвий қисмидир.

Сизнинг ва сиз каби минглаб, миллионлаб кишиларнинг шижоати, ғайрати, илму салоҳияти, матонати, тўла ишонч билан айта оламанки, Ўзбекистоннинг кучига-куч, қудратига-қудрат, бойликларига бойлик, обрўсига обрў-эътибор қўшмоқда, ватанимизнинг ёруғ келажагини яқинлаштирмоқда.

Муҳтарам дўстлар!

Юксак мукофотлар ва унвонлар она-Ватанимизнинг сизнинг ҳалол меҳнатингизга берган юксак баҳоси белгисидир. Ватан ҳаёти ва келажагини юксалтириш ишида кўрсатган салмоқли хизматларингиз ҳосилидир.

Истиқлол бизнинг ҳаётимизга мисли кўрилмаган ўзгаришлар, жаҳон тажрибаси учун ҳам янгилик бўлган тажрибалар олиб кирди.

Энг муҳим тажрибаларимиздан бири шу бўлдики, **биз истиқлол ва у билан чамбарчас боғлиқ бўлган ижтимоий-иқтисодий ислоҳотларни баландпарвоз шиорлар билан эмас, чинакам пешона тери билан, кенг миқёсдаги амалий ишлар билан рўёбга чиқаришни ўргандик.**

Оддий бир мисолга мурожаат этайлик. Бир неча кун аввал қардош Қирғизистон Президенти Асқар Акаев юртимизга меҳмон бўлиб келди. У билан Асакадаги янги автомобиль заводини бориб кўрдик. Қирғиз дўстларимиз бўлаётган ишлардан ҳайратга тушди!

Ўтган йил октябрь ойида борганимизда қурилиш энди бошланган эди. Бори-йўғи бир йил ўтар-ўтмасдан, деярли тайёр улкан заводни, энг замонавий технология асосида ишлайдиган конвейерларни, электрон роботларни кўриб, қувонмасдан бўладими?!

Ўзбек йигитларининг энг мураккаб машиналарни бошқаришни ўрганиб олганини кўриб, гапнинг рости, мен жуда ғурурландим.

Халқимиз ҳамма нарсага қодир, биродарлар. Халқимиз удда этмайдиган касбу корнинг ўзи йўқ. Эл-юртимизнинг тинчлигини, осойишталигини мустаҳкамласак, ўзаро ҳурмат, оқибат ва аҳиллигимизни сақласак, ғайратимизни оширсак, барча эзгу орзуларимиз ижобат бўлишига заррача шубҳа йўқ.

Минтақада ягона енгил автомобиль заводи қурганимиз, бу — амалий иш. Янги тилла заводларимиз — амалий иш. Янги очилган ва очилаётган нефть ва газ конларимиз — амалиё иш.

Ўзбекистон номини бошимиз узра баланд кўтариб, дунё майдонига олиб чиққанимиз ҳам амалий ишдир. Дунё мамлакатларининг Ўзбекистон сари, Ўзбекистоннинг дунё мамлакатлари сари бўлаётган ва тобора авж олаётган сиёсий, иқтисодий, маънавий интилиши — амалий иш.

Илгари ҳам эътироф этганимдек, биз борини асраб-авайлаш, йўғини яратиш, тузиш, бунёд қилиш йўлидан бормоқдамиз.

Бизнинг кучимиз — ана шу маслагимизда, ниятимиз холис эканида, келажакка бўлган комил ишончимизда.

Бугун дунё бизга ишонч кўзи билан қараб, ҳалол ва кенг кўламдаги ҳамкорликка чорламоқда. Мана, гапимизнинг исботи учун, Германиянинг «Штутгартер цайтунг» газетаси босиб чиқарган сўзларни келтирмоқчиман:

«Штутгартда Ўзбекистон кўргазмасининг очилиши герман жамоатчилигига бу мамлакатнинг қадимий маданияти билан бевосита танишиш имкониятини бериб-гина қолмасдан, балки бугунги гўзал ва ранг-баранг Ўзбекистонни тенг шерик деб ошкора тан олишга, у билан барча поғоналарда муносабатларимизни ташкил этиш ва кенгайтириш сари чорлайди».

Бу сўзларни журналист ёзган эмас. Газета бу сўзларни Германия Федерал Президенти доктор Роман Херцог нутқидан айнан кўчириб олган. Жаноб Херцог сингари тажрибали ва донишманд сиёсатчининг эътирофи биз учун ҳам, Ўзбекистон билан тенг шерикчилик асосида дўстлашмоқчи бўлган мамлакатлар учун ҳам ғоят муҳим аҳамиятга эга.

Дунё аҳли бизга хайрихоҳлик ва ишонч билан қараётган экан, ҳеч бир муболағасиз айтиш мумкинки, биз бу ютуққа ўзимизнинг холисона муносабатимиз, меҳнатимиз, тоза ақида ва иймонимиз билан эришдик.

Бугун сиз билан биз тарихий ва оламшумул бир даврда яшаяпмиз. Маълум бир даврнинг ўз ичида яшаб туриб, унга ҳар томонлама баҳо бериш қийин, албатта. Аммо мен бир нарсани қатъий ишонч билан айта оламанки, келажак авлодлар бугунги оғир дамларда буюк истиқболнинг тамал тошларини қўйган аждодларини фахр билан эслайди ва дуо қилади.

Мен ҳар доим **«ўзимиз пок бўлиб, яхши ният билан яратганимиздан эл-юртимизнинг камолини, бахт-саодатини сўрасак, савобли ишларда ўзимизни аямасак, албатта ўтинчимиз ижобат бўлади, Оллоҳ таоло ўз марҳаматини дариғ тутмайди!» деб такрор-такрор айтаман.**

Эл-юртимизнинг тарихи, муқаддас урф-одатларимиз менга шундай дейиш учун асос беради.

Азиз дўстлар!

Бугун сизларга топширилаётган олий мукофотларни ҳам адолатпарвар халқимизнинг саховати, ўз фарзандларига сийлови ва миннатдорлиги, деб қарасак асло хато бўлмайди.

Сизларни Ватанимизнинг олий мукофотлари билан яна бир карра табриклашга рухсат бергайсиз.

Орамизда жасоратли ва шуҳратли кишилар қанча кўп бўлса, жонажон Ўзбекистонимизнинг шони, шарафи ҳам шунча ортаверади.

Сўзимнинг охирида сизларни, бутун юртимиз аҳлини эртанги муборак сана — Конституция куни билан чин қалбдан табриклайман. Барчангизга бахт-саодат, омонлик тилайман.

Дунёда ягона гўзал юртимиз — муқаддас Ўзбекистонимизга ва унинг заҳматкаш, танти халқига яратганимизнинг ўзи доимо мададкор бўлсин!

БУГУНГИ КУН «ТО» «ТО» НАФАСИ

МАМЛАКАТИМИЗДА

❑ Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов Америка Қўшма Штатлари савдо вазирлиги котиби ўринбосари Бэрри Картер раҳбарлигидаги ушбу мамлакат расмий делегацияси аъзоларини қабул қилди.

❑ Вазирлар Маҳкамаси «Ўзбекистон Республикаси мустақиллигининг беш йиллигига бағишланган «Ўзбекистон — Ватаним маним» мавзуида қўшиқлар кўрик-танловини ўтказиш тўғрисида» қарор қабул қилди.

❑ Тошкентда АҚШ вазирликлари, компаниялари ва фирмалари вакиллари иштирокида халқаро бизнес-семинар бўлиб ўтди.

❑ Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Тошкентдаги ваколатхонасида халқаро волонтерлар (кўнгиллилар) кунига бағишланган матбуот конференцияси ўтказилди.

❑ Бухоро вилоятининг туманларида анъанавий ҳосил байрамлари бўлиб ўтяпти.

ҲАМДЎСТЛИКДА

❑ Бугун Россия федерал қўшинларининг Чеченистонда жанговар ҳаракатлар бошлаганлигининг бир йиллиги сабабли бу республика аҳолисининг норозилик намойишлари ўтказиляпти.

❑ Ўтган куни Қозоғистонда мамлакат парламенти қуйи палатасига сайловлар бўлиб ўтди. 67 депутат ўрнига ўртача 5-6 тадан номзод кураш олиб борди.

❑ Беларусда Олий Кенгаш депутатларини такрорий сайлаш ўтказилди. Мамлакат парламенти ўз ишини бошлаши учун кеча яна камида 35 депутат сайланиши керак эди.

❑ Украинада кеча ўрни бўшаб қолган округларда мамлакат парламентига сайловлар бўлиб ўтди.

❑ 7 декабрь куни Жанубий Сахалин — Хабаровск — Улан-Удэ — Новосибирск йўналиши бўйлаб учаётган ТУ-154 самолёти изсиз йўқолди. 89 йўловчи ва 8 нафар экипаж аъзоси бўлган бу самолётни қидириш ҳозиргача бирор натижа бергани йўқ.

❑ Тожикистон Президенти Имомали Раҳмонов давлат идораларидаги хизматчилар сони 30 фоизга қисқартирилишини эълон қилди.

ХОРИЖДА

❑ Париждаги Халқаро дипломатия академиясида Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг уч йиллигига бағишланган учрашув бўлиб ўтди. Ўзбекистоннинг Франциядаги элчиси Акмал Саидов бу учрашувда «Конституция ва Ўзбекистоннинг ҳуқуқий тизими» мавзуида маъруза қилди.

❑ Исроил Бош вазири Шимон Перес ҳукумат мажлисларини ўтказишда шахмат соатларидан фойдаланишга қарор қилди. Эндиликда вазирлар ва бошқа нотиқларнинг ҳукумат мажлисларидаги нутқи беш дақиқадан ошмаслиги керак.

❑ 1995 йилнинг ўзида Америка Қўшма Штатларидаги 400 та хайрия ташкилоти ҳисобига 22,4 миллиард доллар миқдорида маблағ ўтказилди. Бу маблағлардан фақат аҳолини ижтимоий ҳимоя қилиш учунгина эмас, шунингдек фан, маданият, таълим, соғлиқни сақлаш, спортни ривожлантириш мақсадларида ҳам фойдаланилади.

❑ Америкада чиқадиган «Форбс» журналининг ёзишича, ҳозирги пайтда жаҳонда энг катта даромадга эга спортчи баскетболчи Майкл Жордан экан. У 1995 йилда иш ҳақи сифатида 3,9 миллион доллар, рекламалардан эса 40 миллион доллар — жами 43,9 миллион доллар пул ишлаб топибди. Германиялик теннисчи Штеффи Граф эса спортчи аёллар ўртасида энг кўп даромад топаётган экан. Унинг 1995 йилдаги ишлаб топган пуллари 7,5 миллион долларни ташкил этади.

АСОСИЙ ҚОМУСИМИЗ ТАНТАНАСИ

7 декабрда пойтахтимиздаги «Туркистон» саройида Ўзбекистон Конституцияси кунига бағишланган тантанали йиғилиш бўлди. Шу муносабат билан бу ерга пойтахт жамоатчилиги вакиллари, Қорақалпоғистон Республикаси ҳамда вилоятлардан келган меҳмонлар, шунингдек, хорижий давлатларнинг мамлакатимиздаги элчихоналари ҳамда халқаро ташкилотларнинг вакиллари тўпланди.

Тантанали йиғилишни Тошкент шаҳри ҳокими К. Тўлаганов очди.

Ўзбекистон давлат Мадҳияси янграйди.

Республика Олий Мажлиси Раиси Э. Халилов «Мустақиллик ва тараққиётнинг мустаҳкам пойдевори» мавзуида маъруза қилди.

Йиғилишда мамлакатимиз Президенти Ислом Каримов сўзга чиқди.

Асосий қомусимиз қабул қилинган кундан буён ўтган уч йил шуни кўрсатмоқдаки, Конституциямизда ёзилган қонун-қоидалар фуқароларимиз ҳаётида ўз аксини топмоқда, деди Ислом Каримов. Шу қисқа вақтнинг ўзи ҳам Конституциямизнинг нақадар етук ва нуфузли ҳужжат эканини тасдиқлади. Конституциямиз юксак савияда, демократия ва адолат тамойилларига асосланган ҳолда ишлаб чиқилганини нафақат республикамиз фуқаролари, балки хорижий мамлакатларнинг давлат раҳбарларидан тортиб сиёсатчилару оддий фуқароларигача, шунингдек, халқаро ташкилотлар мутахассислари тан олди. Ана шу фактнинг ўзиёқ Конституциямизни юксак баҳолаш учун асос бўла олади.

Конституция — нафақат бугунги куннинг қомуси, балки у эртанги кунимиз, қураётган жамиятимиз истиқболини аниқлаб берувчи ҳужжат, фарзандларимиз йўлини ёритиб тургувчи маёкдир.

Конституцияни ишлаб чиқиш ва қабул қилиш масаланинг бир жиҳати, холос, деб давом этди Президент. Масаланинг бошқа бир муҳим томони шундаки, қабул қилинган ҳужжатни ҳаётга татбиқ эта билмоқ, унга риоя этмоқ ҳам керак. Бундан келиб чиқадиган хулоса шуки,республикамизда яшаётган ҳар бир фуқаро мансаби, касби, миллатидан қатъи назар Асосий қомусимизга бенуқсон амал қилиши лозим. Бу биз шу кунгача эришган ва келгусида албатта эришишимиз мумкин бўлган ютуқларнинг энг муҳим шартидир.

Республика Конституциясининг уч йиллик тўйини нишонлаш кунида шуни фахр билан айтмоқчиманки, биз сўнгги йилларда қандай катта муваффақиятларга эришган бўлсак, бунинг барчаси аввало ана шу бош қомусимиз ва бошқа муҳим ҳужжатларга тўкис амал қилаётганлигимиз туфайлидир, деди мамлакатимиз раҳбари. Энг оғир кунлар ортда қолмоқда. Аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш, кишиларимиз моддий аҳволини яхшилаш борасида зарур чора-тадбирлар қўллашни тағин ҳам изчил давом эттираверамиз. Бунинг учун бизда барча имкониятлар мавжуд. Бугун биз билан ушбу залда Ўзбекистоннинг биринчи Қаҳрамонлари, Ватанимизнинг олий мукофотларига сазовор бўлган заҳматкаш инсонлар ўтирибди. Бундай фидойи кишиларимизнинг сафи ҳам келгусида янада кенгаяверади.

Йиғилишда республика Бош вазири А. Муталов, Бош вазирнинг биринчи ўринбосари И. Жўрабеков, Президентнинг давлат маслаҳатчилари, Олий Мажлис Раисининг ўринбосарлари, Бош вазир ўринбосарлари, бошқа расмий кишилар қатнашди.

Тантанали йиғилиш ниҳоясида санъат усталарининг катта концерти намойиш этилди.

(ЎзА).

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ КОНСТИТУЦИЯСИНИНГ УЧ ЙИЛЛИГИГА БАҒИШЛАНГАН ДАВРА СУҲБАТИ ҚАТНАШЧИЛАРИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН ХАЛҚИГА МУРОЖААТИ

Биз Ўзбекистон Республикаси Конституцияси қисқа вақт ичида ҳаётнинг барча соҳасида ўзининг ҳаётийлигини кўрсатганини катта мамнуният билан қайд этамиз. У мустақил Ўзбекистонимиз тараққиётининг, ҳуқуқий давлат ва фуқаролар жамиятини қуришнинг бош йўналишларини белгилаб берди ҳамда айни пайтда мамлакатимизда миллий ва миллатлараро муносабатларни демократлаштиришнинг гарови бўлиб қолди.

Биз — дастурий ҳужжатларимиз кўп жиҳатдан бир-биридан фарқ қилса-да, азиз Ватанимизнинг гуллаб-яшнашидек олий мақсад сари интилаётган турли сиёсий партиялар ва жамоат ҳаракатлари вакиллари энг аввало умуминсоний демократик қадриятлар ва халқаро ҳуқуқ устиворлиги негизига қурилган Асосий қонунимиз фуқаролар тотувлиги ҳамда тинчлик, барқарорликни, миллатлар ва элатлар ўртасидаги ҳамжиҳатликни, ислоҳотларни амалга оширишни таъминлаб, яхши натижалар бераётганини якдиллик билан эътироф этамиз.

Бунинг асосий сабаби, Конституциямиз кўп асрлик тарихимиз, маданиятимиз, анъаналаримизнинг энг яхши томонларини қамраб олгани ва миллий манфаатлар ва интилишларни мужассамлаштирганидадир.

Ўзбекистон Конституцияси ҳаётбахшлигининг таъминланиши кўп жиҳатдан биз — кенг жамоатчилик вакилларининг Конституция қоидалари ҳаётга тадбиқ этилишига қанчалик кўмаклашишимизга ҳам боғлиқ.

Барча ҳамюртларимизни байрам билан, яъни Ўзбекистон Конституцияси куни билан чин қалбдан табриклаймиз ҳамда сизларни, азиз дўстлар, халқимизнинг, кўп миллатли Ватанимизнинг порлоқ истиқболи учун бунёдкорлик меҳнатида фаол иштирок этишга даъват қиламиз!

Ўзбекистон Халқ демократик партияси,
«Адолат» социал-демократик партияси,
«Ватан тараққиёти» партияси,
«Миллий тикланиш» партияси,
Ўзбекистон Республикаси «Халқ бирлиги» ҳаракати,
Ўзбекистон Республикаси Байналмилал маданият маркази.

Янги нашрлар

«МАҲАЛЛА» ГАЗЕТАСИНИНГ НИШОНА СОНИ

Маълумки, маҳалла халқимизнинг қадим-қадимлардан бери яшаб келаётган ижтимоий қадриятлар жамланмасидир. Мустақиллик шарофати билан бизнинг муқаддас масканимиз бўлиб ҳисобланиб келган маҳаллаларга эътибор ва ғамхўрлик айниқса кучайди. 7 декабрда «Туркистон» саройида Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 3 йиллигига бағишланган тантанали йиғилишда Президентимиз Ислом Каримов фуқаролик жамиятида маҳаллаларнинг тутган роли ва мавқеига яна бир бор юксак баҳо берди. Ана шу жиҳатдан олганда куни кеча ўз муштарийлари қўлига етиб борган Ўзбекистон «Маҳалла» хайрия жамғармасининг нашри бўлган «Маҳалла» газетасининг нишона сони Конституция байрами арафасида газетхонларга ажойиб байрам совғаси бўлди. Газета юртбошимиз Ислом Каримовнинг маҳаллаларга берган ажойиб таърифи ва Президентнинг Республика «Маҳалла» хайрия жамғармасини ташкил этиш тўғрисидаги Фармони билан очилади.

Ўзбекистон «Маҳалла» жамғармаси раиси, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси депутати Шукур Темуровнинг «Фуқаролик жамиятининг асоси» мақоласида фуқаролик жамияти бошқарувининг тамал тоши бўлган маҳаллаларга атрофлича таъриф берилади. Халқимизнинг севикли адиблари — Ўзбекистон халқ шоири Эркин Воҳидов, Ўзбекистон халқ ёзувчиси Ўткир Ҳошимовларнинг маҳаллалар хусусида билдирган фикрлари ва табрик сўзлари ҳам муштарийларда шубҳасиз қизиқиш уйғотади. Янги газетанинг қўш саҳифаси «Аёл қалби уммонидан тўлқинлар» сарлавҳаси остида шаҳримиздаги «Исломобод» марказида бўлиб ўтган ажойиб тадбир ҳақида ҳикоя қилади. Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари, Республика хотин-қизлар қўмитаси раиси Дилбар Ғуломова «Маҳалла» газетаси муштарийларини ушбу нашрнинг биринчи сони чоп этилиши муносабати билан табриклаган. Шунингдек «Маҳалла» саҳифаларидан газетхонларни қизиқтирадиган суҳбатлар, шеър ва ҳажвиялар ва яна бир қанча қизиқарли мақолалар ўрин олган.

Уйлаймизки, «Маҳалла» газетасининг ушбу нишона сони муштарийларга ажойиб совға бўлди.

Обуна — 96

ДИЛКАШ ФИКРДОШ

— «Тошкент оқшоми» газетаси биз учун ҳам зарур бўлган нашрлардан биридир,— дейди Миробод тумани ижтимоий таъминот бўлими мудири Шавкат Сафаров.— Маълумки, бизга ҳар куни кўплаб кишилар пенсия билан боғлиқ ёки бошқа масалаларни аниқлаш мақсадида келишади. Бу эса шу соҳа ходимларидан чуқур билимга эга бўлиш билан бир қаторда ширинсуханлик, меҳрибонлик ва оғир-вазминлик билан иш юритишни талаб қилади. Шу боисдан ҳам мана бир неча йилдирки, «Тошкент оқшоми» газетаси энг яқин кўмакчимизга айланиб қолган. Чунки газета орқали Президент Фармонларидан тортиб республикамиз ҳамда дунёда бўлаётган янгиликлар билан танишиш мумкин. Шунингдек мунтазам бериб борилаётган «Одобнома» ҳамда «Назокат» саҳифаси ёрдамида кўпгина фойдали маслаҳатлар билан танишиш мумкин. «Маҳалладош» саҳифасидан ўрин олган материаллар одамлар ҳаёти ва уларнинг қувончу ташвиши билан яқиндан танишиш имконини беради. Шунинг учун ҳам келгуси йил учун «Тошкент оқшоми» газетасига обуна бўлдик. Ишонамизки, газета барча муштарийлар қатори бизлар учун ҳам энг яқин маслаҳатчи, дилкаш фикрдош ҳамда ишимизда кўмакчи бўлиб қолади.

Дония ЗОКИРОВА.

ҚАДРЛИ МУШТАРИЙЛАР!

Обуна мавсуми тугашига саноқли кунлар қолди. Яна бир бор эслатиб ўтамиз: обуна 25 декабргача давом этади. Бу ишни охирги кунгача қолдирмасдан шаҳримиздаги истаган алоқа бўлимига бориб «Оқшом»га обуна бўлишингиз мумкин. Обуна нархларини яна бир бор эслатиб ўтамиз:

	Уйга етказиб бериш	Абонент кутисига етказиш
Бир ойга	64 сўм	54 сўм
Уч ойга	192 сўм	162 сўм
Ярим йилга	384 сўм	324 сўм
Бир йилга	768 сўм	648 сўм

«Тошкент оқшоми» индекси — 64690

Бозор иқтисодиёти чорраҳаларида

МИЛЛИЙ ВАЛЮТАМИЗ ҚАДРИ

Ҳозирги кундаги вазифалардан бири республика истеъмол бозорини маҳсулотлар билан тўлдириш, хусусий тадбиркорликни ривожлантиришни рағбатлантириш ва миллий валютанинг ички айирбошлашини кенгайтиришдир. Албатта Ўзбекистонда амалга оширилаётган иқтисодий ислоҳотларнинг аниқ мақсадга йўналтирилганлиги улар босқичма-босқич ва қатъий равишда ҳаётга татбиқ этилаётганидан далолат беради. Хусусан, 1995 йил 1 ноябрдан бошлаб Ўзбекистон Республикаси Марказий банкининг патентларини юридик ва жисмоний шахсларга бериш, шунингдек, патент эгаларига улар республикага олиб келаётган товарларнинг турларидан қатъи назар ваколатли банклар орқали сўмларни эркин муомаладаги валютага айирбошлаш кўзда тутилган. Ўзбекистон Республикасига олиб кириш тақиқланган ёхуд халқаро амалиётда белгиланган тартибга мувофиқ зарур лицензия ёки рухсатномасиз олиб келинаётган товарлар бундан мустасно. Гиёванд моддалар, қурол, ҳарбий техника, радиоактив моддалар, тақиқланган мавзудаги кино, видео, аудио маҳсулотлари ҳамда кимёвий модда ва бошқалар шулар сирасига киради. Бундан ташқари ҳукуматнинг бундан аввалги қарорларига мувофиқ махсус рўйхатда белгилаб берилган озиқ-овқат ва ноозиқ-овқат маҳсулотларини олиб келиш бўйича чеклашлар олиб ташланди. Бу ўз навбатида корхона ва ташкилотлар, шунингдек, якка тартибда меҳнат фаолияти билан шуғулланаётган фуқаролар, яъни патент эгалари бўлган резидентлар, юридик ва жисмоний шахсларга четдан келтирилган товарларини сотишдан тушган тушумларни чегараланмаган миқдорда олиб кириш ҳамда уларни белгиланган тартибда ваколатли банклар орқали Ўзбекистон Республикаси Валюта биржасида айирбошлаб олишларига имкон беради. Шу мақсадда Ўзбекистон Республикаси Марказий банкига, Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгашига, вилоятлар ва Тошкент шаҳри ҳокимликларига патент эгалари сонини кескин кўпайтириш ҳамда уларнинг республикага олиб келган маҳсулотларини аҳолига сотишдан олган тушумларининг ўз вақтида айирбошлаб берилишини таъминлаш топширилди.

Истеъмол бозорини четдан келтирилган сифатли маҳсулотлар билан тўлдираётган ҳамда Марказий банк патентига эга бўлганлар сони ҳафтасига 17-20 тага кўпаймоқда. Уларнинг умумий сони эса 250 тадан ошиб кетди. Уларнинг 77 фоизи Тошкент шаҳрига тўғри келади.

Жорий йилнинг биринчи ярмида патент эгалари Ўзбекистон Республикаси Валюта биржаси орқали нақд сўмларни эркин муомаладаги валютага ойига ўртача 16,7 миллион АҚШ доллари ҳажмида айирбошлаган бўлсалар, иккинчи ярим йилликнинг ўтган 4 ойида ўртача 30,8 миллион АҚШ доллари айирбошлаб берилган ёки патент бўйича тушумни айирбошлаш ойига ўртача икки баробарга ошган.

Агар Ўзбекистон Республикаси Валюта биржасидаги савдолар ҳажми бутун 1994 йил давомида 112 миллион АҚШ долларини ташкил қилган бўлса, бу кўрсаткич фақат жорий йилнинг январь-ноябрь ойларида 1,4 миллиард АҚШ долларини ташкил қилган, шу жумладан, патентлар бўйича 283,1 миллион АҚШ доллари айирбошлаб берилган.

Яна бир муҳим соҳа тўғрисида айтиб ўтмоқчиман. Маълумки, ҳозирги пайтда аҳолининг катта қисмини четдан маҳсулот олиб келиш ва уни Тошкент шаҳридаги йирик бозорларда сотиш билан боғлиқ тадбиркорлик фаолияти ўзига жалб этмоқда. Бироқ, МДҲ давлатлари ва узоқ хориж давлатларидан — кўпинча Туркия, Бирлашган Араб Амирликлари, Ҳиндистон ва Покистон давлатларидан товар келтириш уни сотишдан олинган сўмларни айирбошлашни талаб қилганлиги учун, тадбиркорлар кўпинча тижорат банкларининг айирбошлаш шохобчаларига ва «чайқов бозор»и ишбилармонларига мурожаат қилмоқдалар.

Шундай қилиб, бир кунда кўплаб доллар ҳажмидаги нақд валютани айирбошлаш операциялари амалга оширилмоқда. Бунда бир жисмоний шахсга ойига ўртача 110-330 АҚШ доллари тўғри келади. Буни айирбошлаш шохобчаларига мурожаат қилган шахсларнинг умумий сонига кўпайтирсак, мазкур кўрсаткич кунига 0,9-1 миллион АҚШ долларини ташкил қилади.

Айтайлик, тадбиркор-савдогар айирбошлаш шохобчаси олдида нақд сўмлар жойланган катта қути ёки халта билан турибди. Ваколатли банкнинг айирбошлаш шохобчаси ходимлари бу тадбиркор билан анча вақт овора бўлади. Чунки қайта санаш, банкнотларни текшириш ва нақд валютани бериш анча вақт талаб этади. Бунинг устига тадбиркорнинг шунча пулни беxавотир сақлаши ҳам анча мушкул.

Айни пайтда валютанинг катта қисмини «савдогарлар» ва фирмачилар олиб қўяётгани аҳоли эътирозига сабаб бўлмоқда.

Албатта банклар айирбошлаш шохобчалари тармоғини кўпайтириш, автомашиналарга жойлаштирилган кўчма айирбошлаш шохобчалари кўринишида қўшимча шохобчаларни яратиш юзасидан қўшимча чора-тадбирлар амалга оширилмоқда ва улар яқин вақтлардан буён ҳар куни, ҳатто дам олиш кунлари ҳам аҳолига сўмларни АҚШ долларига айирбошлаб бермоқда. Ҳозирги пайтга келиб, ихтисослаштирилган мавжуд пул айирбошлаш шохобчаларига қўшимча равишда Тошкент шаҳрининг 8 та йирик бозорида 16 та ваколатли банкнинг 45 та пул айирбошлаш шохобчаси фаолият кўрсатмоқда. Улардан 36 таси кўчма, яъни бевосита автомашиналарда жойлашган.

Бу айни вақтда фаолият юритувчи «чайқов бозор»ининг мавжудлигига рахна солишга жуда катта ёрдам кўрсатмоқда. Аҳолининг онгида валюта операцияларини фақат айирбошлаш шохобчалари орқали амалга ошириш зарур, деган фикр тобора мустаҳкамланиб бормоқда.

Валюта айирбошлаш шохобчаларида АҚШ долларининг сўмга нисбатан айирбошлаш қийматини ваколатли банклар мустақил белгилайдилар ва уларнинг асосий вазифаларидан бири — аҳолининг нақд доллар кўринишидаги жамғармаларини замонавий банк оборотига жалб қилиш ва олинган сўмларни юқори фоизли ҳар хил депозитларга жойлаштириш ҳисобланади.

Шу билан бирга Ўзбекистон Республикаси Марказий банки бир неча марта жисмоний шахслар, яъни хусусий тадбиркорлик фаолияти билан шуғулланувчи резидентларга (яъни, республика фуқароларига) Ўзбекистон Республикаси Валюта биржасида сўмларни АҚШ долларига айирбошлаш ҳуқуқини берувчи узоқ муддатли патент олишни таклиф этди.

Бундай таклифнинг афзаллиги яққол кўриниб турибди. Биринчидан у тадбиркор тўплаган сўмларини ўз буюртмасига кўра ваколатли банк орқали айирбошлаш шохобчаларидаги курсдан 20-25 фоизга паст бўлган расмий биржа курси бўйича долларларга айирбошлаб олади. Иккинчидан, тадбиркор ўз ёнида олиб юрадиган катта миқдордаги сўм ва доллардан иборат нақд пул маблағларини сақлаш ташвишидан ҳоли бўлади. Ва ниҳоят учинчидан, сотиб олиш, ҳисоб вараққа ўтказиш ва четдан келтирилаётган товарларга ҳақ тўлаш учун пул маблағларини бериш ёки чет элга ўтказишни мижознинг топшириғига кўра ваколатли банк бажаради. Масалан, ҳозирги пайтда ушбу қулай ва ниҳоятда фойдали ҳуқуқдан четдан товар олиб келиш ва уни Тошкент шаҳрининг энг йирик бозорларида сотиш билан шуғулланаётган 20 та тадбиркор, яъни жисмоний шахслар фойдаланмоқда. Улар томонидан 1 миллион АҚШ долларига яқин суммадаги тушум айирбошланган.

Марказий банк патентини бериш ҳақидаги бир нечта ариза Марказий банкда кўриб чиқилмоқда. Юқорида таъкидлаб ўтилганидек, патент бериш тартиби осонлаштирилган ва жисмоний шахслар — резидентлар Ўзбекистон Республикаси Марказий банкига ариза кўринишида асосланган илтимосномани тақдим этадилар ҳамда сўмлар ва валютадаги маблағлари мавжудлиги тўғрисида ваколатли банк берган маълумотномани, шунингдек, якка тартибда меҳнат фаолияти кўрсатиш учун Тошкент шаҳар, вилоятлар ва туман ҳокимликлари томонидан берилган патентни илова қиладилар.

Бу ерда шуни таъкидлаб ўтиш лозимки, бундай тадбиркорларнинг аксарияти банкда ҳисоб варақлари очиш йўли билан маданийлашган тадбиркорлик фаолиятини юритишдан онгли равишда ўзларини олиб қочмоқдалар. Сабаби белгилаб қўйилган бюджет солиқларини тўлашни хоҳламайдилар ва ўзларининг ҳақиқий даромадларини яширишни афзал кўрадилар. Лекин бунинг ҳаммаси ўтиш даврининг асоратларидир. Эртами ё кечми ҳаётий зарурат, Ўзбекистон Республикасининг қонунчилиги ушбу тадбиркорларни ҳам ваколатли банкларнинг хизматларидан фойдаланишга мажбур этади. Бу нафақат уларнинг фойдасига, шу билан бирга пул муомаласининг ва бизнинг миллий ғуруримиз — сўмнинг мустаҳкамланишига хизмат қилади.

Шунингдек, республикамизнинг турли минтақаларидаги «ишбилармонлар» айирбошлаш шохобчалари орқали валюта харид қилиб, унга Ҳиндистон, Эрон, Афғонистон, Покистон ва МДҲ мамлакатлари тадбиркорлари келтирган майда улгуржи партиялардаги маҳсулотларни харид қилмоқдалар ҳамда шу тариқа Ўзбекистон Республикаси қонунчилигини қўпол равишда бузмоқдалар. Мазкур қонунчиликда «Ўзбекистон Республикаси ҳудудида ягона ва қонуний тўлов воситаси — сўм» эканлиги кўрсатиб қўйилган. Бу эса енгил ва мўмай фойда кетидан қувган ушбу «учарлар»нинг қонун чизиғини бузганликларидан далолат беради ҳамда улар солиқ ва ҳуқуқни муҳофаза этиш идораларининг эътиборини ўзига жалб қилмоқда.

Шу ўринда валюта айирбошлаш операцияларини фақат ваколатли банклар ва банк муассасаларининг чет эл банкнотларининг тўлов қобилиятини аниқлаш бўйича замонавий воситалар билан жиҳозланган айирбошлаш шохобчалари орқалигина амалга ошириш лозимлигига аҳоли эътиборини қаратмоқчиман.

Гапни мухтасар этиб Халқаро Валюта фонди ва Жаҳон банки Ўзбекистонда ўтказилаётган иқтисодий ислоҳотларни тўлиқ қўллаб-қувватлаётганлигини айтиб ўтмоқчиман. Жаҳон тикланиш ва тараққиёт банки Президенти Жеймс Д. Уолфенсоннинг яқинда республикамизга ташриф буюргани бунинг яққол далил-исботидир. У мамлакатимизда амалга оширилаётган иқтисодий ислоҳотларга, хусусан, хусусийлаштириш, пул қадрсизланишини тизгинлаш, миллий валютани мустаҳкамлаш, нефть ва дон мустақиллигини таъминлаш соҳаларида эришган ютуқларимизга юксак баҳо берди.

Бугунги кунда ҳар бир киши бир нарсани яхши тушуниши лозим. Миллий валютамизни мустаҳкамлаш ва унинг тўлиқ ички айирбошланишига эришиш нафақат Ўзбекистон Республикаси банкларининг, балки мустақил Ўзбекистон давлатининг ҳар бир соф виждонли фуқароси бурчидир.

Маҳмуджон АСҚАРОВ,
Ўзбекистон Республикаси Марказий банки бошқаруви раисининг ўринбосари.

Мирзо Улуғбек туманидаги мактаб ва гимназияларнинг кўпчилигида ҳозирги кун талаби асосида, яъни компьютерлар ёрдамида машғулотлар ўтказиш кенг йўлга қўйилган. Бу борада 279-гимназия мактабидаги ишлар таҳсинга лойиқдир.

СУРАТДА: 9-синф ўқувчиси Дилафрўз Исматуллаева устози Жамол Пўлатов билан машғулот пайтида.

Мустақиллик мевалари

ҲАЁТИНИ ТОШКЕНТГА БОҒЛАГАН

Республикамизнинг нафақат халқаро ҳаётида, балки иқтисодий янгиланиб боришида чет эл сармоядорларининг ўрни тобора сезилиб бормоқда. Улар ҳозирги кунда кўпроқ турмушимиз учун зарур бўлган буюмларни ишлаб чиқаришга эътибор бераётганлари учунми, бу маҳсулотлар халқимиз томонидан севиб харид қилинаётир. Тажрибаси, қолаверса, замонавий ускуналари билан юртимизга кириб келган ана шундай сармоядорлардан бири Буюк британиялик Реймонд Браундир. Унинг «Еврокамера ЛТД» компанияси республикамиз мустақил бўлган даврдан бошлаб, бир қанча қўшма корхоналар ташкил қилишга эришди. Аҳамиятли томони шундаки, компания бир неча соҳада, хусусан қурилиш хом ашёсини ишлаб чиқариш, транспорт ва озиқ-овқат саноати соҳаларида иш олиб боради.

— Биз бу ердаги фаолиятимизни турли рангдаги, юқори сифатли ва бой заҳирага эга бўлган мармарни қайта ишлашдан бошладик, — дейди жаноб Р.Браун бу ҳақда ўзи батафсил сўзлаб. — Ҳамкорликда қўшма корхона ташкил қилдик. Охири 18 ой мобайнида мазкур корхонанинг 100 минг тонна қурилиш ашёларини Эрон, Туркманистон, Афғонистон ва Озарбайжон сингари давлатларга сотишга эришдик. 1993 йилда тузилган ва эндиликда тўла иш қувватига эга бўлган ушбу қўшма корхона йилига 6000 тонна ўсимлик ёғи ишлаб чиқариш имконига эга. Корхонамиз республика пахта саноати давлат концерни билан ҳамкорликда иш юритмоқда.

— Жаноб Браун, сир эмас, бизда бир ишни амалга ошириш учун талайгина довонлардан ошиб ўтиш керак. Ишингиз жараёнида, ўша қоғозбозлик сизни қийнаб қўймадими?

— Қоғозбозлик занжири сизларда ҳам бор экан. Лекин бундай тўсиқларни мен Ғарбга, қолаверса, Россияга нисбатан амалда камроқ деб ҳисоблайман. Ана шу қоғозбозлик ишимизнинг тезроқ силжишига ўз таъсирини ўтказди. Масалан, қўшма корхона чиқарган маҳсулотларни тўғридан тўғри халқ қўлига етказиб беришимиз анча қийин бўлди. Вақтдан анча ютқазиб бўлсада, молларимизни сотишга эришдик. Умуман, мақсадимиз Ўзбекистонда маҳсулот сифатини бозор талаби даражасида ошириш, таннарх миқдорини кескин пасайтириш ҳамда ўзбек маҳсулотларига экспорт салоҳиятини кенгайтириш.

— Ишингиздан қониққан бўлсангиз, балки яна бошқа мақсадларни ҳам режалаб қўйгандирсиз?

— Аввало фаолият кўрсатаётган мавжуд иккала қўшма корхона иш ҳажмини янада оширмоқчимиз. Сўнгра пойтахтнинг Қорасув даҳасида уй-рўзғор, қурилиш, қисқаси, кундалик барча заруратларга эга бўлган супермаркетни очиш арафасидамиз. Мана қўлимизда яна бир янги ҳужжат. Оҳангарон шаҳрида кимё, цемент ва озиқ-овқат учун зарур бўлган, йилига 20 миллион дона қоғоз халталар ишлаб чиқариш қувватига эга бўлган қўшма корхона очишга эришдик. Корхона келгуси йилнинг июнь ойидан бошлаб маҳсулот бера бошлайди.

— Жаноб Браун, ўзингиз ва оилангиз ҳақида ҳам гапириб берсангиз.

— Ўзим эндиликдаги ҳаётимни Тошкент билан боғладим десам хато бўлмас. Асли мутахассислигим муҳандис-қурувчиман. Рафиқам ҳамиша ёнимда. Катта ўғлим Англияда Дэу компаниясини бошқаради. Кичиги бу йил Лондон университетини тугатди.

— Тошкентимиз билан боғланибсиз, ундан олган таассуротларингиз қандай?

— Ўзбек хонадонларида бўлдим. Таассуротимнинг ниҳояси йўқ. Халқингизнинг меҳмоннавозлигига, одамшинавандалигига қойил қолдим. Тошкентликларнинг майин табассуми ҳамиша кўз ўнгимда турадиган бўлди.

Суҳбатни
Феруза ҒУЛОМОВА
олиб борди.

ФИДОЙИЛИК ВА МАСЪУЛИЯТ — МУВАФФАҚИЯТ ПОЙДЕВОРИ

ТУМАН ФАОЛЛАРИ ЙИҒИЛИШЛАРИ

Собир Раҳимов тумани фаолларининг йиғилиши бўлиб ўтди. Унда туман ҳокими Комилжон Тошпўлатов Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовнинг халқ депутатлари Самарқанд ва Қашқадарё вилоятлари кенгашларининг навбатдан ташқари сессияларида сўзлаган нутқларидан келиб чиқадиган вазифалар тўғрисида маъруза қилди.

— Мамлакатимизда туб иқтисодий ислоҳотларнинг иккинчи босқичига қадам қўйилган ҳозирги пайтда ҳар бир ходим ва раҳбардан фидойилик, ташаббус, масъулият талаб этилмоқда, — деди нотиқ. — Бу Президентимизнинг Самарқанд ва Қашқадарёда сўзлаган нутқларида алоҳида таъкидланади. Уларда кўрсатилган камчилик ва нуқсонлар, муаммолар туманимиз учун ҳам хосдир.

Сўнгги йилларда биз ислоҳотларни янада чуқурлаштириш, барча соҳаларни ривожлантириш учун муайян ишларни амалга оширдик. Натижада мулкчиликнинг хилма-хил шаклларига асосланган ишлаб чиқаришлар пайдо бўлди. Аммо уларнинг салмоқли қисми фақат қоғозда мавжуддир. Хусусан тумандаги 1774 та корхона ва ташкилотдан 1162 таси фаолият кўрсатяпти, холос. Шу йилнинг 1 ноябригача якка тартибда тадбиркорлик фаолияти билан шуғулланаётган 4476 жисмоний шахс рўйхатга олинган. Улардан атиги 580 таси моддий ишлаб чиқариш ва хизмат кўрсатиш билан машғул. Қолганлари эса фақат тижорат билан шуғулланяпти. Оқибатда маҳалла ва кўчалар, бозорларда сон-саноқсиз дўконлар қаторлашиб, харидордан сотувчи кўпайиб кетди. Айни пайтда эса истеъмол бозорини тўлдириш, аҳоли учун зарур хизматлар кўрсатиш билан шуғулланадиган тадбиркорлар кам.

Туманда 30 га яқин йирик саноат корхоналари мавжуд. Бир қарашда уларнинг асосий ишлаб чиқариш кўрсаткичлари, ўсиш суръатлари қониқарлидек туюлади. Бироқ, бу корхоналар фаолиятини чуқур таҳлил этиш ишлаб чиқаришда жиддий муаммолар мавжудлигидан далолат бермоқда. Хусусан, 1 ноябргача бўлган маълумотларга қараганда бу саноат корхоналарининг 212 миллион сўмлик маҳсулоти харидорини топмасдан омборларда ётибди. Аҳоли эҳтиёжларини қондирмайдиган, қиммат, сифатсиз маҳсулотларни ишлаб чиқариш учун ишчи кучи, моддий-техника ресурсларини беҳуда сарф қилишнинг нима кераги бор?

Туман ҳокими ислоҳотларнинг ҳозирги босқичида молиявий барқарорликка эришишнинг аҳамиятини алоҳида таъкидлади. Аммо тумандаги кўпгина корхоналарда ўзаро ҳисоб-китоблар тартибга солинмаган, дебиторлик-кредиторлик қарзлари кўпайиб кетмоқда. Жумладан, шу йилнинг 10 ойида туманда дебиторлик қарзи 871 миллион сўмликни, кредиторлик қарзи эса 933 миллион сўмни ташкил қилди.

Сўнгги вақтда Собир Раҳимов туманида капитал қурилиш соҳасида ҳеч муболағасиз жуда катта ишлар амалга оширилди. Бевосита Президентимиз ташаббуси ва яқиндан ёрдами туфайли Эски шаҳар аҳолисининг кўп йиллик орзу-умидлари рўёбга чиқмоқда. Бу ердаги аввал нураб кетган биноларда яшаган 1500 оила уй-жой билан таъминланди. Улардан 1125 оила ҳамма қулайликларга эга бўлган замонавий кварталарга кўчиб ўтди. 375 оилага эса улар ихтиёрларига кўра шахсий иморатлар қуриш учун ер майдонлари ажратилди.

Жуда қисқа муддатларда Сағбон ва Қорасарой кўчалари тубдан таъмирланиб, обод этилди. 6 километрдан кўпроқ узунликда кенг ва равон кўчалар барпо қилинди.

Бу жуда савобли, улкан бунёдкорлик ишларини амалга оширишда қурувчилар билан бир қаторда туман фаоллари, корхона ва ташкилотларнинг раҳбарлари, маҳалла оқсоқоллари ва аҳолиси чинакамига фидойилик кўрсатдилар.

Эски шаҳарни қайта қуриш ва обод этиш ишлари изчил давом эттирилади. Ҳозир Форобий ва Чиғатой кўчаларини тубдан таъмирлаш ишлари бошлаб юборилган.

Республика раҳбарияти эски шаҳарликларнинг муносиб турмуш кечиришларини таъминлаш учун маблағни аямаяпти. Масалан, биргина 1995 йилнинг ўзида туманда халқ таълимини ривожлантириш учун давлат бюджетидан 130 миллион сўм, 1994 йилдагига нисбатан 2,5 марта кўп маблағ ажратилди. Бу маблағнинг 26,6 миллион сўми билим масканларини мукаммал таъмирлашга ажратилди. Бу эса 1994 йилдагига қараганда 9 баробар кўпдир. Натижада олтита мактаб мукаммал таъмирланди. Иккита мактабда қўшимча бинолар қурилди.

Шундай бўлишига қарамасдан, халқ таълими соҳасида ҳали муаммолар етарлича. Иккита мактаб шу пайтгача газлаштирилмаган. 17 та болалар боғчаси мослаштирилмаган биноларда жойлашган. Сағбон ва Қорасарой кўчаларида замонавий боғчалар умуман йўқ. Баъзи мактабларда ўқитувчилар етишмайди, болаларни нонушта билан таъминлаш муаммоси ҳал этилмаган.

Бу камчиликларни бартараф этиш биринчи навбатда раҳбарнинг ташаббускорлигига боғлиқдир. Масалан, ўтган ўқув йилида 243-мактаб ҳамда туман халқ таълими бўлими ҳамкорликда ўқувчилар учун нархи 3 сўм бўлган нонушта абонементи жорий этдилар. Бу ўқувчиларга ҳам, уларнинг ота-оналарига ҳам маъқул бўлди. Аммо бу фойдали ва савобли иш ушбу мактабдан бошқа ўқув юртларига тарқалмади.

Туман соғлиқни сақлаш муассасаларида ҳам ташаббус ва масъулият етишмаслиги сабабли муаммолар ҳал этилмаяпти. Жумладан, аҳоли ўртасида юқумли касалликлар билан хасталаниш ортиб боряпти. Бир қанча даволаш муассасалари аянчли аҳволда. Бу йил соғлиқни сақлаш муассасаларини таъмирлаш учун 1 миллион 700 минг сўмдан кўпроқ маблағ сарфланганлигига қарамасдан, бу борадаги ишларни янада кучайтириш талаб этилади.

Сўнгги пайтда Собир Раҳимов туманида кўп қаватли уйларни мукаммал таъмирлашга катта эътибор берилмоқда. Туман ҳокими 1995 йилнинг ўзида бу ердаги корхоналар ҳамда тадбиркорлик тизимлари ёрдами билан юздан ортиқ бино мукаммал, яна 100 та уй эса жорий таъмирланганлигини алоҳида таъкидлаб ўтди. 1994 йилда эса туман бўйича атиги 12 та уй мукаммал таъмирланган эди.

Шундай бўлишига қарамасдан коммунал хўжаликдаги аҳвол талабга жавоб бермайди. Яқин вақт ичида яна 200 та кўп қаватли уйлар таъмирланиши лозим.

Бу масалада корхона ва ташкилотлар раҳбарлари билан биргаликда жамоатчилик, айниқса ўз-ўзини бошқариш органлари — маҳалла фаолларининг ибрати катта аҳамиятга эгадир. Туманда ободончилик ишларини бажариш, аҳолининг тинч-тотув яшашини таъминлаш, жиноятчиликка қарши курашда кўпгина маҳаллалар оқсоқоллари астойдил фидойилик кўрсатмоқдалар. Шу билан бирга, баъзи фуқаролар йиғинларининг раҳбарлари ўзларига берилган катта ҳуқуқлардан фойдаланиш ўрнига ножўя ишлар билан машғул бўлмоқдалар. Баъзи маҳаллаларда кам таъминланган оилаларга Президент фармонлари асосида моддий ёрдам кўрсатилишида ижтимоий адолатнинг бузилиши ҳолларига йўл қўйиляпти.

Ижтимоий муаммоларни ҳал этиш, айниқса оилани мустаҳкамлаш, таълим-тарбия соҳаларида янгича мақомга эга бўлган хотин-қизлар қўмиталарининг роли ортиб боряпти. Улар оила — мактаб — маҳалла — маъмурий идоралар ҳамкорлигини мустаҳкамлашда ташаббускор бўлишлари лозим.

Туман ҳокими пировардида Президентимиз томонидан кўрсатиб берилган вазифаларни бажариш учун аниқ чора-тадбирлар ишлаб чиқиш, улар ижросини таъминлаш зарурлигини таъкидлади.

Фаоллар йиғилишида сўзга чиққан нотиқлар ишдаги камчиликларни бартараф этиш, ислоҳотларни янада чуқурлаштириш, ободончилик ишлари кўламини кенгайтириш юзасидан ўз фикр-мулоҳазаларини баён этдилар.

Фаоллар йиғилишида Тошкент шаҳар ҳокимининг ўринбосари Шуҳрат Жалилов иштирок этди.

* * *

Тошкент шаҳри бошқа туманлари фаоллари йиғилишларида ҳам Президентимизнинг халқ депутатлари Самарқанд ва Қашқадарё вилоятлари кенгашлари сессияларида сўзлаган нутқларидан келиб чиқадиган вазифалар муҳокама этилди.

Излаган имкон топади

ЯНГИ УСУЛГА ЁНДОШИБ

Шаҳримиздаги мавжуд автосаройлар ва автожамланмалар орасида кўп йиллардан буён хизмат кўрсатиб келаётганлари ҳам бор. Масалан улардан бири 2521-автожамланма бўлиб, яқинда у 60 йиллик юбилейини нишонлади. Гарчи бу автокорхона 1935 йилда ташкил этилган бўлсада, лекин 1954 йилга келиб ўз ҳудудига эга бўлди. Бунга қадар корхона тўлиқ автомашиналар билан алмаштирилиб мавжуд завод, фабрика ва комбинатларга хизмат кўрсата бошлади. Шунинг билан бир қаторда жамоа аъзолари корхонани ободонлаштириш, ишлаб чиқариш бинолари ва технологик жиҳозлар билан таъминлаш ишлари борасида ҳам изчил шуғулландилар.

1963 йилга келиб хизмат машиналарининг сони 430 тага етди. Улар ёрдамида 1 миллион 433 минг тоннадан зиёд юк ўз манзилига элтиб берила бошланди. Ўша вақтда бу кўрсаткич жуда юқори эди. Айниқса жамоа Бабкен Айропетян раҳбарлигида жуда кўп ишларни амалга оширди. Машиналарни таъмирлаш ва жиҳозлаш цехи қурилди. Юкларни ташишни ташкил этиш борасида янгича иш услублари қўллашила бошланди.

1987 йилга келиб эса янгича режа ва ишлаб чиқаришда иқтисодий ўзариш асосида иш юритила бошланди. Шунингдек юк ташишнинг бошқача форма ва услублари ҳақида изланишлар олиб борилди. Айни ўша маҳалда Б. Айропетяннинг таклифи асосида «ТАЗ-32» тиркамасининг лойиҳаси кўриб чиқилиб, бундай тиркамалар 1-автотаъмирлаш заводида ишлаб чиқарилган эди. Бундан ун ташишда ҳам кенг фойдаланилган.

Техниканинг кундан-кун ривожланиб бориши натижасида жамоада қўл меҳнатини камайтиришга алоҳида эътибор қаратила бошланди. Бу ишда муҳандис В. Белоусов ташаббус кўрсатиб, 25 кишидан иборат ихтирочи ва рационализаторларнинг гуруҳини ташкил этди. Улар чилангарлар В. Чепраков ва Н. Гудков, токарлар П. Сисоев ва В. Суменколар эди. В. Чепраков ва В. Белоусовларнинг тайёрлаган дастгоҳлари ёрдамида кўплаб ишлар амалга оширилиб, қўл меҳнати анчагина енгиллашди. Бора-бора бошқа бўлимларда ҳам иш услуби ўзгартирилиб, замон талаби даражасида фаолият кўрсатилмоқда. Вужудга келган ва бўлаётган ортиқча харажатларнинг олди олиниб, режалаштириш бўлими ва бошқа хизмат соҳаси учун 11 та компьютер олиб фойдаланишга жорий этилди.

Корхонада ҳар бир нарсани ўрнида ишлатишга ва сарф-харажатни камайтиришга алоҳида эътибор берила бошланди. Натижада 150 та автомашина «зангори олов» ёрдамида юрадиган бўлди. Бу жамоага ҳар томонлама иқтисодий фойда келтира бошлади.

Бозор иқтисодиётининг мураккабликларига қарамай жамланманинг ишлаб чиқариш биноси янгидан қад ростламоқда. Шунингдек, автомашиналарни ёнилғи билан таъминлаш шохобчаси ҳам қайта таъмирланмоқда.

Автожамланмага келган ишчиларнинг яхши бир одати бор. Улар фақат ўзлари эмас, оилавий сулола бўлиб ишлашга ҳам одатланишган. Айниқса ҳайдовчилар орасида Миразимовлар, Ҳидоятовлар ва Мирзажоновларнинг фаолиятини алоҳида тилга олса арзийди. Ҳар бир сулоланинг меҳнат кўрсаткичи 100 йилни ташкил этади. Улар ҳозирги кунда ҳам жўшқин меҳнат қилишмоқда. Айни вақтда бу ерда 75 нафар ишчи ишламоқда. Ишчиларнинг кўпчилиги 25 йилдан ортиқ меҳнат тажрибасига эга.

Ҳозирги кунда автожамланма 61 та корхона ва ташкилот билан юк ташиб бериш борасида шартномага эга. Улар орасида «Подъёмник», «Тошқишлоқмаш» корхоналари Тошкент трактор заводи, «Ўзбекпахтамаш», «Тошкентуйжойинвестқурилиш» корпорациясига қарашли 1-механизация бошқармаси, Қўйлиқ норуда материаллар заводлари ва бошқалар бор. Жамоа бу ташкилот ва бошқалар билан шартномага кўра йил давомида 3 миллион 650 минг тонна юкни ташиб беришни режалаштирган.

Шаҳримиздаги бошқа автожамланмалардан бу корхонанинг фарқи шундаки, кўп йиллардан буён шу ернинг ўзида ҳайдовчилар қайта ўқитилиб, етук мутахассислар тайёрлайди. Ҳайдовчилик мактабида эса янги ишга келганлар ўз касблари бўйича тўлиқ маълумот олишади. Ҳозирги кунда бозор иқтисодиёти шароитларида барча ишларга автожамланма раҳбари Раҳим Мирзаев бош-қош бўлмоқда.

Гулбаҳор МЎМИНОВА,
Воҳид ВАЛИЕВ.

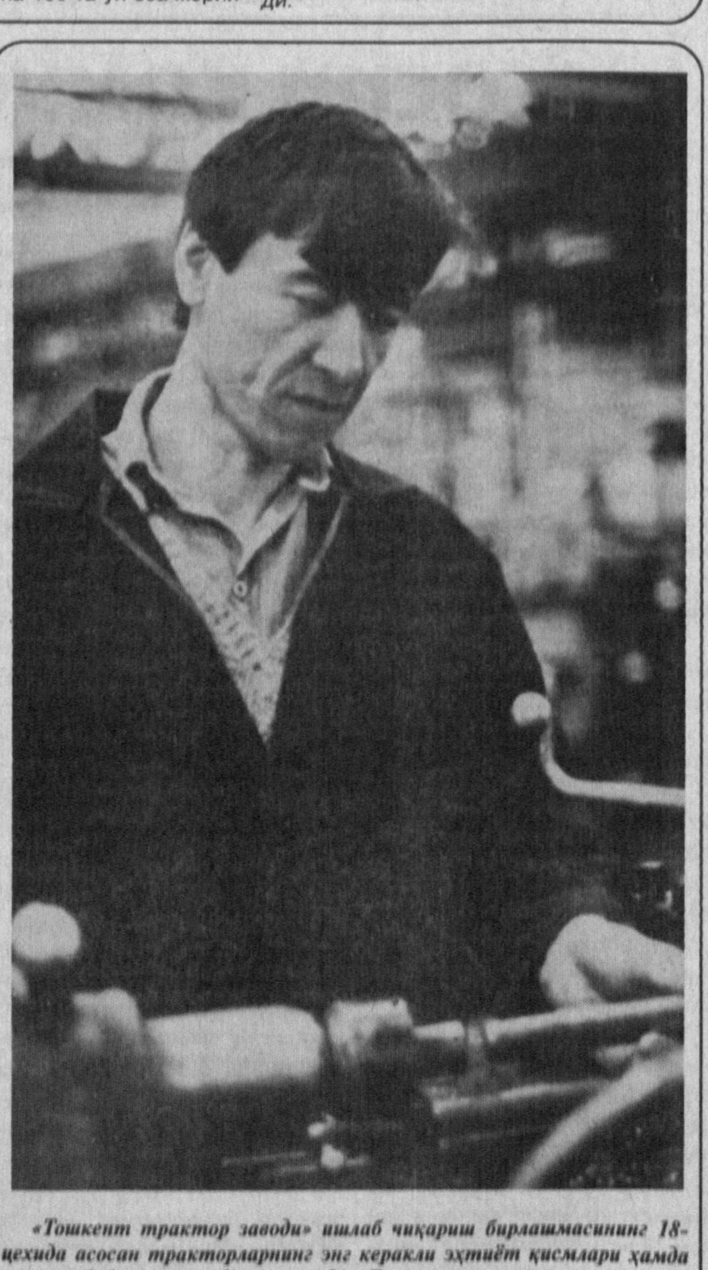

«Тошкент трактор заводи» ишлаб чиқариш бирлашмасининг 18-цехида асосан тракторларнинг энг керакли эҳтиёт қисмлари ҳамда улаш асбоблари ишлаб чиқарилади. Бу маҳсулотларни ишлаб чиқаришда шу цех токарларининг хизмати алоҳидадир.

СУРАТДА: моҳир токар М. Юнусов иш устида.

Рустам Шарипов олган суратлар.

Адабиёт ва санъат

- Буюк мусаввирга бағишланади
- Ёзувчининг китобхонларга совғаси
- Истеъдодлар камол топаверсин
- Шеърият шинавандалари учун

Ижодий уюшмаларда

ҲАМИША ҲОЗИРЖАВОБЛИК БИЛАН

Ўзбекистон Республикаси Рассомлар уюшмаси кўргазмалар залининг кираверишида «Камолиддин Беҳзод» деб ёзилган улкан яшил афиша 5 декабргача барча мўйқалам мухлисларини ўзига жалб этиб турди. Бу ерда буюк мусаввирнинг 540 йиллигига бағишланган кўргазма намойиш этилди.

— Камолиддин Беҳзод,— деб ҳикоя қилади Рассомлар уюшмасининг раиси Тоҳир Миржалилов, — таъбир жоиз бўлса, барча замондаги Шарқ рассомларининг комил устозидир. Унинг чизган ажойиб расмларига неча авлод ҳайрат билан боққан.

Кўргазмада рангтасвир, халқ амалий санъати намуналаридан юздан зиёд суратлар намойиш этилди. Уларнинг ҳаммаси буюк мусаввир бобомизнинг 540 йиллигига рассомларимизнинг қилган туҳфаси бўлди.

Тоҳир Миржалиловдан Рассомлар уюшмасининг тадбирлар режасида яна қандай ишлар белгиланганини сўраганимизда у бизга қуйидагича ҳикоя қилди:

— Уюшмамизнинг иш режасида талайгина юмушлар белгиланган эди. Уларни вақтида, юқори савияда ўтказиб келяпмиз. Шу кунларда эътибор берган бўлсангиз Бухоро ва Хоразмда яшаб ижод этаётган рассомларимизнинг асарларидан иборат кўргазма давом этмоқда.

Вилоятлардаги ижодкорлар, хусусан, ёш ижодкорларга ғамхўрлик қилиш — уюшмамизнинг асосий ишларидан биридир. Чунки юртимизда истеъдодли ёшлар ниҳоятда кўп. Уларнинг барчасини мен кўзи очилмаган чашмага ўхшатаман. Ушбу кўргазмада 50 дан зиёд ёш мусаввирларнинг, айни пайтда тажрибали рассомларнинг ҳам рангтасвир, графика ва бошқа жанрлардаги бир талай асарлари намойиш этилмоқда. Кўргазмага кирган ҳар бир томошабин муаллифлар ўзларининг асарлари билан кўргазмага янги нафас, янги ифодалар олиб кирганини эътироф этиши тайин. Биз бу каби кўргазмаларни келгуси йилда ҳам давом эттириш ниятидамиз.

Шу кунларда табиатни муҳофаза қилиш масаласи ҳар қачонгидан ҳам долзарброқ бўлиб кун тартибида турибди. Шуни таъкидлаш керакки, бу муҳим мавзу рассомларимиз ижодида ҳам ўзининг ифодасини топяпти. Сўзимнинг исботи учун Ўзбекистон халқ рассомлари Раҳим Аҳмедов, Қутлуғ Башаров ва бошқаларнинг ажойиб рангтасвирларини мисол қилиб келтириш мумкин. Кўргазмалар залида йилимизнинг сўнгги кунларида «Рассом ва табиат» деб номланган катта кўргазма очилади. Унда барча мусаввирларнинг табиат мавзусида ишлаган асарлари ўрин олади.

Бир сўз билан айтганда, Рассомлар уюшмаси ҳаётимизнинг энг муҳим нуқталарини ҳамиша ҳозиржавоблик билан ёритишга барча рассомларни даъват этиб, илҳомлантириб келади. Бундан кейин ҳам шу анъанамизга содиқ қоламиз.

Ғолиб МИРЗО ёзиб олди.

Ўзбек адиблари — «Оқшом» учун

Мурод МАНСУР

ЖУДОЛИК ДИЁРИ

(Романдан парча)

Таниқли адиб Мурод Мансур «Жудолик диёри» деб аталган асарини ёзиб тугатди. Ундаги воқеалар асосан уруш йиллари кечади ва Тошкент зилзиласи давригача вақтни қамраб олади. Чўлпон ота ва Қанғли мавзелари — у «йўқолган диёр»нинг кечаги куни, қиёфаси қайта тикланади ёдимизда. Муаллиф яқин ўтмишимизга бағишланган шу асаридан бир бобини азиз оқшомхонларга туҳфа этмоқда.

ҚИЗИЛ ТАРАМ ОЛМАНИНГ ЭГАСИ

Эртасига уста келди. Қўлдош тоғамнинг гаплари гап экан, янги жойимизни одам босди. Устаям, ҳашарчиям қариндошлардан чиқди. Ким лой қорган, ким ғишт терган. Фақат ёғоч устани тоғам Чўлпон отадан айттириб келдилар. У бир ҳуйли, жуда тезкор одам экан. Кун ёндираман дейди, у киши шошиtogetherришини қўймайди. Ахийри ҳаммани катта қари тол тагидаги супага — тушликка чорлашиб, бизга ҳам озодлик тегди.

Мен лойчелакни итқитиб, кўчага — анҳор бўйига уриб кетдим. Сувга ётиб олиб, маза қилиб балиқ бўлаётсам қаёқдандир ишшайиб Соли етиб келди. У ёнғоқнинг дўппайиб чиққан илдизига ўтириб, менинг ювиниб бўлишимни кута бошлади. Мен имладим:

— Туш. Маза бўпти сув.

У тилини тақиллатди:

— Бир ерга бориб келай.

Бир шумликни бошлаш ниятида эканини сезиб сўрадим:

— Қаерга?

У кўзларини ўйнатиб, товушини пастлатди:

— Биласанми, бир ерда чиллаки зўр қорайибди-да.

Мен қўл силтадим.

— Чиллаки уйдаям бор. Исмон тоғам бериб юборибдилар.

У сирли ишшайди:

— Яна бир ерда... қизил тарам олма...

— Ҳалитдан қизарибдими?

— Қизарганда қандоқ! Кўзинг ўйнайди!

— Қаердайкан?

— Борасанми?

— Ростдан айтяпсанми?

— Есанг карсиллайди!

— Кетдик, — деб мен сувдан отилиб чиқдим.

У ҳам сакраб турди. Олдинма-кетин қувалашиб бориб, пастак деворлардан ошиб ўтдигу тиззага урадиган кўм-кўк барра ўтлар босган ишкомлар оралаб кетдик. Кимсасиз, салқин толзор кўчага тушиб олиб, аллақандай ҳовуз бўйига етиб бордик. Соли бош сермаб, имлади:

— Буёққа.

Биз гадойтопмас чакалакзорга кириб бора бошладик. У аллақандай ҳовлининг ташқарисига ўхшар, каровсизлигидан беҳию олча шохлари бир-бирига маташиб кетган, ҳаммаёқни маймунжон қоплаб онда-сондагина баҳайбат тошнок туплари учрар эди. Биз девор ёқалаб бориб, пастак томли бостирмага етдик. Ундан кейин яна сархоки емирилган девор ва гувалакли уй бошланиб кетарди. Соли тўхтаб, шипшиди:

— Келдик, сен манави ерда ўтириб тур. Мен чиқволгач, имлайман — чиқасан. Хўп?

— Бўпти. — Аммо юрагим гупиллаб, девор тагига чўкарканман, — ўзинг оптушаверсанг-чи? — дедим.

— И-и-и, шундан шуёққа келиб-а? Уни қара сен, — тепага имлади у.

Ростданам ичкаридан деворга ёпишиб ўсган олманинг шохларида ярми оқ, ярми қизил тарам олмалар муш-мушакон, назаримда, баргидан ҳам кўпроқ эди. Мен беихтиёр қизил тарам олманинг хуш бўйини туйиб, «яхши» деб юборганимни ўзим сезмай қолдим.

— Кетдим, — у шипиллаб деворга, ундан олма тупига тирмашди.

Гарданим қотиб тепага чиқиб олишини кутяпман, кутяпман, ахийри айри шохга етиб, имлади. Менам қад ростлаб, деворга қўл чўздим. Аммо олманинг устига чиқиб бориб, пастга қарайманми... Ё тавба, эсим оғиб қолаёзди.

Пастда ариқ, ариқ бўйи шинам райҳонзор, унинг ёқасида эса, бўйрадек супа. Супанинг устига жой солиниб, хонтахта қўйилгану дастурхоннинг бир чеккаси қайрилиғлиқ. Ўша қайрилиғлиқ ерида ўсма сиқилган пиёла тўнкариғлигича, ёнида бўйра чўпи билан турар эди. Ўсма қўйган қиз эса хонтахтанинг ёнига бир дамгина чўзилгану салқин элитиб, пинакка кетган.

Унинг қўлларини ёстиққа ташлаб, боши узра чамбарак қилганча, бир гўзал ётишини кўриб, қотиб қолибман. Бунинг ой юзи нурлироқми, ё енги тирсагидан сал қайрилиб қолган қўлларими — ҳеч билолмасдим. Энг уста рассом ҳам унинг бундай эркин, ширин тушлар кўриб, энтикиб ётишини чизолмаса керак. Нуқул кўзим худди наъматак гулининг рангидек нимқизғиш оқ юзию оро бериб қўйилган ўсмали қошларига кетиб-кетиб қолаверади. Буни Солига айтишдан қизғонаман.

Бир маҳал у гарданимга оёғи билан шипшиди:

— Ҳов, мунча анқаясан? Термайсанми?

— Тиш-ш, — мен супада ётган ҳурнинг уйғониб кетишидан чўчиб, бармоғимни лабимга босдим.

Соли олма шохига қапишганича жим қолди. Лекин бир лаҳза ўтар-ўтмас, сабри чидамай, шивирлади:

— Нима, ҳовлида биров юрибдими?

Мен унинг ҳалигача ҳеч нима кўрмаганидан ичимда кулдим: овсар, қорнидан бўлак нарсани биладими бу ўзи?

Ниҳоят, у ҳам супага кўзи тушиб:

— У-у-у, — деб юборди шивирлаб, — ўлибмиз-ку.

— Кўргани йўқ ҳали, ваҳима қилма, — дедим уришиб.

— Ҳозир кўради, ҳозир бошига одам чақириб тутиб беради, — деди у ўтакаси ёрилиб. — Қочдик.

— Ўл-е, шу юрак билан шўтга бошлаб келдингми? Ухлаб ётибди-ку.

— Ухлаб? Йўғ-е.

— Қўрқсанг секин тушавер, мен етволаман, — дедим унинг даф бўлиши ва ўзимнинг ёлғиз қолишимни истаб.

— Яхши. Санам тез бўл, — у мушукдай эҳтиёткорлик билан шохдан-шохга ўтиб, туша бошлади.

Мен эса битта қизил олмани узиб, унинг бўйига бир тўймоқчи бўлганимни биламан. Бир нарса дувиллаб тўкилиб бердику! Ўтакам ёрилиб пастга қарасам Солининг қўйни бўшаб, оқ-қизил олмалар ариғу, райҳонлар орасида ер билан битта бўлиб ётибди. Чўчиб, илкис бошини кўтарган бояги гўзал эса, ҳали нима гаплигига ақли етмай, супада оёғини осилтириб ўтирибди.

Соли жон-жаҳди билан:

— Қоч, ўлдинг! — дедию деворнинг нариёғига ўзини ота, чакалакзорга уриб кетди.

Мен бир қарича сирғалиб тушдим-у, олма айрисига оёғим қисилиб қолиб, айри шохда ўтирганимча қолдим. Ерга ташлаб қочишнинг ҳеч иложи йўқ эди. Қиз ялт этиб бошини кўтардию менга кўзи тушиб, жилмайди:

— Ие, қайним сизмисиз?

Мен уни қўйган ўсмасию ухлаб ётганидан танимаган эканман. У Иззада мени булоқ ичидан тортиб олган қизнинг ўзгинаси, Асол холамнинг келини эди.

— Вой, эҳтиёт бўлинг, оёғингиз қисилиб қопти-ку, — деди у ўрнидан тура солиб. Қаддимни кўтариб, яланг оёғимни айридан зўрға чиқариб олдим. У бўлса, олманинг тагида гиргиттон бўлиб турибди:

— Энди тушаверинг, қўрқмай тушаверинг. Уйда ҳеч зоғ йўқ. Вой сизни қаранг, — кейин яқинроқ келди ва ҳайрон бўлиб сўради, — тавба, ўнгимми тушимми? Бу ерга қандай кеп қолдийз?

— Билмасам, — деб елка қисдим. Лекин тушиб боришга ҳамон бетим чидамасди.

— Тушинг-тушаверинг. Айтдим-ку, уйда зоғ йўқ. Мен уй пойлаб қолган одамман, — у келди, — мендан роса пойлоқчи чиқарканми?

(Давоми 4-бетда).

Нафосат масканлари

МАҲОРАТ ДЕБОЧАСИ

Она — Ўзбекистон тарихи, санъати ва маданияти дунё мамлакатлари орасида алоҳида ўрин тутади. Республикамиз ва хорижнинг энг машҳур музейлари, миллий кутубхоналаридан жой олган қўлёзма китоблар, миниатюралар, сопол буюмлар, наққошлигу ганчкорлик, ёғоч ва мис ўймакорлиги, заргарлик ва матога гул босиш, гулкорлик ва гилам санъати намуналарини кўздан кечирар экансиз, улардаги майинлик, шакл ўйинларию рангин жилолар, латиф нақшлар кишини ҳайратга солади, ақлни шоширади. Қўли гул ҳунарманд усталару, асарлари жаҳоннинг турли кимошди савдоларида тобора талаш бўлиб бораётган мусаввирларнинг аксарияти ўзларининг дастлабки билимларини Павел Петрович Беньков номидаги Республика рассомлик билим юртида оладилар десак сира муболаға бўлмайди. Билим юрти ўзининг 75 йиллик тўйини катта тантаналару, гўзал бадиий кўргазмалар билан кенг нишонлади.

Ногаҳон савол туғилади: хўш, Павел Беньковнинг ўзи ким бўлган ва нима учун билим юрти унинг номи билан юритилади. Моҳир мусаввир, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган санъат арбоби Павел Беньков дастлаб Петербургнинг Бадиий Академиясида таҳсил олади, кейинчалик Париждаги машҳур Жюльен мактабида рассомлик санъатининг сир-асрорларидан воқиф бўлади. 1929 йилдан бошлаб юртимизда яшаб, ижод қилади. Яна ҳам аниқроғи Самарқанд рассомлик билим юртида муаллимлик қилади. Ўзбекистоннинг лобар қизларию меҳнатсевар онахонлари шарафига «Дугоналар», «Фронтдан мактуб», «Дутор чертаётган қиз», «Жангчига совға» каби бир қатор ажойиб тасвирий асарлар ишлаган. Ҳозирда машҳур рассомлар саналмиш Абдулҳақ Абдуллаев, марҳума Шамсирўй Ҳасанова, Лутфулла Абдуллаев, Раҳим Аҳмедовларга устозлик қилган.

П. Беньков номидаги Республика рассомлик билим юрти тасвирий ва амалий безак санъати бўйича мутахассислар, рассом-ўқитувчилар, театр учун техник мутахассислар тайёрлайдиган ўрта махсус ўқув юрти ҳисобланади. У 1949 йилда Тошкент рассомлик техникуми ҳамда П. П. Беньков номидаги Самарқанд рассомлик билим юртининг бирлашуви натижасида пойтахтимизда ташкил қилинган. Бу ерда дастлаб рассом-ўқитувчилар, театр декорацияси, ҳайкалтарошлик бўлимлари мавжуд эди. Кейинчалик 1952-53 йилларда амалий санъат-ганч, ёғоч ўймакорлиги, кандакорлик, гилам тўқиш бўлими; 1981 йилда лак миниатюраси рассомлиги ва театр безаги мутахассислари — саҳна ёритиш техникаси, саҳна рассоми, грим, бутафория, либослар; 1985 йилда бадиий безатиш — бадиий лойиҳалаш, интерьерларни безаш бўлимлари тузилган. Ўзбекистоннинг XX аср тасвирий санъати ривожига, уни дунёга танитишда муносиб ҳисса қўшган Малик Набиев, Николай Карахан, Рашид Темуров, Раҳим Аҳмедов, Зинаида Ковалевская, Надежда Кашина, Рўзи Чориев, Эдуард Қалантаров, Неъмат Қўзибоев, Зокир Иноғомов, Алишер Мирзаев, Қутлуғ Башаров, Баҳодир Жалолов, Жавлон Умарбеков, Тельман Муҳамедов ва бошқа юзлаб рассомлар айнан мана шу ерда ўз билим ва ижодий маҳоратларини тоблаганлар.

Шаҳримизда Алишер Навоий номидаги Ўзбекистон давлат академик Катта театрининг қурилиши ва безаш ишлари ҳали-ҳануз кўпчиликнинг эътиборини ўзига тортади. Унга Ўзбекистоннинг турли вилоятларидан келган анъанавий халқ амалий санъати усталарининг қатнашиши қанчалик кучли амалий санъатимиз борлигини ва уни мактаб сифатида сақлаб қолишнинг муҳимлигини яққол кўрсатди. Машҳур халқ усталари, ганчкор ва ўймакорлари академик Тошпўлат Арслонқулов, Ўзбекистон халқ рассоми Уста Ширин Муродов, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган санъат арбоби Муҳитдин Каримовларнинг билим юртида таълим олиши айни муддао бўлди.

Ўқув маскани ўзининг 75 йиллик фаолиятида етти мингдан ортиқ мутахассис кадрлар етказиб берган бўлса, уларнинг аксарияти амалий санъат усталари бўлиб, халқ хўжалигида фаол хизмат қилмоқдалар. Миллий анъанавий ёғоч ўймакорлиги гуруҳи илк бора ташкил этилганда, унинг қалдирғоч талабалари бўлган Ҳамидулла Рихсиев, Ортиқ Файзуллаев, Саидазим Қосимовларнинг номи бутун республикамизга машҳурдир.

Билим юртини собиқ Иттифоқнинг барча республикаларидан келган иқтидорли ёшлар, шунингдек Греция, Мозамбик, Болгария, Афғонистон, Корея каби давлатлардан келган ёшлар ҳам тамомлашга муваффақ бўлдилар. Анъанавий устоз-шогирд ақидаси ўқув масканида жуда яхши ривож топган.

— Билим юрти ҳар йили ёш, иқтидорли мактаб ўқувчиларини саралаб қабул қилмоқда, — дейди биз билан суҳбатда ўқув масканининг раҳбари Ғулом Йўлдошев. — У Ўзбекистоннинг тасвирий ҳамда халқ амалий санъати бўйича ўрта бўғинини ёш кадрлар билан тўлдириб боради. Шулардан энг иқтидорлиларини олий ўқув юртларига кириш учун тавсия этади.

Рассомлик — бу туғма истеъдод меваси. У ёшлардан иқтидор ва қобилиятдан ташқари ўқимишли, меҳнатсевар, дунё тасвирий ва халқ амалий санъатининг турли йўналишидаги мактабларидан хабардор бўлишни тақозо этади.

Шуни алоҳида таъкидлаш жоизки билим юртининг жаҳон ва миллий санъатга оид 18 мингдан ортиқ қимматбаҳо альбом ва китобларга эга кутубхонаси Ўзбекистон Республикаси Маданият ишлари вазирлиги тасарруфидаги энг яхши кутубхоналардан биридир. Замонавий жиҳозланган катта спорт зали, махсус спорт анжомлари, тренажёрлари ўрнатилган бир неча хоналарда талабаларнинг жисмоний бақувват бўлишлари учун шарт-шароитлар таъминланган, махсус жиҳозланган ошхона талабаларнинг ижодий ишлари билан безатилган бўлиб талабалар ва билим юрти жамоасига хизмат кўрсатмоқда.

— Маълумки, Санкт-Петербург Бадиий Академияси Европадаги, қолаверса жаҳондаги энг нуфузли бадиий таълим даргоҳларидан, — дея ўз сўзини давом эттирди Ғулом ака, — босиб ўтилган йиллар давомида ўқув юртимиз талабаларидан 114 киши ана шу Академияни муваффақиятли тугаллагани биз учун қувончли ҳолдир.

Рангтасвир бўлимида энг юқори ўзлаштириш, ижодий ривожланишдаги ютуқлари, жамоат ишларида намуна бўлаётган талабаларни маънавий ва моддий рағбатлантириш учун Камолиддин Беҳзод, Павел Беньков номларидаги махсус стипендияларнинг жорий этилиши бўлажак рангтасвирчиларнинг мақсад сари янада тиришқоқлик билан интилишлари учун қўшимча омил бўлди. Келажаги буюк Ўзбекистонга Ватанни ардоқловчи, унинг таровати, меҳнатсевар инсонлари сиймосини жаҳонга кўз-кўзловчи рассом ва усталар ғоятда зарур. Билим юртининг муаллимлари ҳам ёшларга айнан мана шуларни сингдиришда баҳоли қудрат ўз ҳиссаларини қўшмоқдалар.

Назокат УСМОНОВА.

***СУРАТЛАРДА:** билим юрти биноси; нафосат маскани ҳаётидан лавҳалар.*

Рустам Шарипов олган суратлар.

Ёрқин сиймолар

САЪДИЙ ШЕРОЗИЙ

Форс-тожик мумтоз адабиётининг йирик шоири ва мутафаккири Саъдий Шерозий 1203—1210 йилда руҳоний оиласида дунёга келди. Бағдоддаги «Низомия» мадрасасида таҳсил олди. Йигирма йилдан ортиқ саёҳат давомида Маккага борди. Яман, Ҳинд, Рум, Қашқар каби Ўрта ва Яқин Шарқ мамлакатларининг кўпчилигида бўлди. Кўрган-кечирганлари ва билганлари ҳақида ахлоқий-фалсафий асарлар яратди. Саъдий Дамашқда «Бўстон» (1257 йил), Шерозда «Гулистон» (1258 йил) асарларини ёзди ва шерозлик ҳукмдор Абубакр ибн Саъдга туҳфа қилди. Саъдий турли адабий жанрларда ижод қилган. Шайх Саъдийнинг «Гулистон» ва «Бўстон» асарлари ибратли ҳикматлари ва ҳикоятлари билан ёшлар тарбиясини яхшилашда катта аҳамиятга эга.

Қуйида Саъдий Шерозийнинг «Бўстон» асаридан ҳамда рубоийлардан қилинган айрим таржималарни эътиборингизга ҳавола қилмоқдамиз.

БЎСТОН
(Парчалар)

Яхшилар доимо пок йўлдан юрур,
Қўли калталарга кўп ёрдам қилур,
Улар яхшиликнинг бандаларидур,
Уларсиз бу ҳаёт беравнақ эрур.
Яхшилар поклиги валийлигидан.
Саховатда мисли Алийлигидан.

* * *

Ибодатдаман деб кўп мағрур бўлма,
Аллоҳ билиб турур ибодатингни.
Эҳсон ила дилларни шод-осуда қил,
Минг кунлик намозингдан афзал деб бил.

* * *

Хокдан яратмишдир худованди пок,
Камтаринлик ила бўлгин мисли хок.
Хасису молпараст ва саркаш бўлма,
Тупроқдандир жисминг, ўт-оташ бўлма.
Оташ ёниб осмон-фалакка чиқур,
Ёниб бўлгач яна у ерга тушур.
Оташдек мағрур бўлиб қўйма қадам,
Оловдан дев пайдо, тупроқдан одам.

* * *

Булутдан бир томчи томди ногаҳон,
Дарёга тушдию бўлди паришон.
Ҳижил бўлиб деди: «Мен кимман ахир!
Бу бор жойда мен йўқликни қилай фикр».
Ҳақирлардай боқди ўзига бир он,
Садаф уни ютди, пайдо бўлди жон.
Фалак тақозоси ила бу маврид,
Садафнинг ичида бўлди марварид.
Баланд бўлди камтарлик қилиб бисёр,
Йўқликка чидади, шараф бўлди ёр,
Камтаринлик хосдир ақлли эрга.
Меваси бор дарахт эгилур ерга.

Форсийдан Баҳриддин ТУРҒУНОВ таржимаси.

Назм чечаклари

ОНА

**Онам — деҳқон қизи.
Бу дунёга келиб танигани бешик бўлди.
Болам деди.
Куйиб-ёнди.
Уй қурди. Уйлар қурди.
Ундан қолган остоналар
Бизга очиқ эшик бўлди.
Бўлмаганни бўлдирди у,
Ғамимизни ўлдирди у,
Қора қозон,
Қора ўчоқ атрофида гир айланиб
Ўз ҳуснини сўлдирди у.
Буғдойзордан ўтганида ўроқчилар
Этак тутиб
Машоқ терди.
Зарпечаклар гоҳ илашди сочларига.
Боши узра офтоб
Нурин сочиб берди.
Нон ташиди уйга,
Тўқу очларига.
Қарғади у.
Уруш номинг ўчкур, деди,
Кўз ёш билан ювди қотган кафтларини.
Биз зоғора тишлаганда
Ушоғини териб еди.
Бужмайтирманг фақат
деди афтларингни.
Кулиб ўсинг,
Ўйнаб ўсинг
Кўзингизни тўқ қилайин.
Мен кўчага чиқармайин маъюсларни,
Қад кўтаринг,
Қад кўтаринг
Кимлигингиз мен билайин,
Зир титратинг,
Номард, каззоб, даюсларни.
Қора қозон биқирлайди,
Гўжа қайнар,
Ўтиб турар қўлдан-қўлга ёғоч қошиқ.
Қишни қувсанг,
Ёз, куз ўтар, яна қайтар,
Косамизнинг лаби учган, челак тешик.
Сутим йўқ деб,
Маърар ҳар кун шохдор эчки,
Ярим кеча музлаб қолар танчамиз ҳам.
Уйимизни бир кун босди совуқ кўчки,
Қорахатни ташлаб кетди қайбир одам.
Онам бизни қучоғига маҳкам босиб
Деворимиз қулади деб
Уввос солди.
Шундан кейин онам кетди тамом озиб,
Йиллар ўтди.
Бизлар ўсдик. Онам толди.
Онам толди.
Толдирмади аммо бизни.
Ёмон кунга
Қолдирмади аммо бизни.
Юртга бойланг,
Юртга бойланг дея ўтди, изингизни.
Бу тупроқнинг гардларида онам изи,
Бу тупроқнинг дардларида отам изи.
Улар ўтди индамаслар оламига,
Қолмасин деб,
Ранги-рўйи зардларида болам изи.
Онам — деҳқон қизи,
бу дунёга келиб таниганн бешик бўлди,
Болам деди,
Куйиб-ёнди,
Уй қурди. Уйлар қурди.
Ундан қолган остоналар
Бизга очиқ эшик бўлди.**

АМАКИМНИНГ АЛАМЛАРИ

**Ўн олтими,
Ўн етти ёшим,
Юрагимда дунё журъати
Ҳали савдо кўрмаган бошим,
Кўзларимда қизлар сурати.
Овозим ҳам сағал дўриллоқ,
Онам боқиб бўйи бастимга,
Айтар эди — йўлинг бўлсин оқ,
Айтар эди — торттин наслингга.
Ўсгин болам, ўсгин довюрак,
Бу дунёга жўмардлар керак,
Қайдан билсин насабин, болам,
Ўсаёттан бедард, беюрак.
Онам сўйлар,
Отам елкамга
Қоқиб деди: «Чароғбоним бўл,
Кучоғини очиб келганга,
Мен бўлмасам
Сен осмоним бўл».
Кўкарарди майса тафтимдан,
Очиларди кафтимда ғунча
Ўн олтими,
Ўн етти ёшим
Билмас эдим ўзимни унча.
Норғул эдим,
Нор йигит эдим,
Бир кун қаранг, бағрим эзилди.
Бувим тикиб берган тумор ҳам
Остонада бирдан узилди.
Кетдим.
Мен-ла доддаб, чинқириб,
Йўлга тушди қизил вагонлар.
Изимдаги майса сувсираб,
Чанг аралаш учди хазонлар
Қучоғини очди жанг-уруш,
Совуқ қурол қўнди елкамга,
Сўнг бошланди изимда қувиш,
Сўнг ўқ отдим
Қарши келганга.
Кафтларимга қўниб борди қон.
Кўзларимда ўлимнинг ранги.
Бош кўтарсам қорамтир осмон
Қулоғимда ўқлар жаранги.
Насаб қайда,
Насиба қайда.
Қовурғада темир парчаси,
Совуқ қурол борарди ҳайдаб,
Кенг очилган қаҳр дарчаси.
Жўмардлигим найзага илиб,
Остонамни кўрар эдим туш.
Минг бор туриб,
Минг бор йиқилиб
Уйга қайтдим урушдан беҳуш.
Келди деди нимжон майсалар,
Келдим дедим,
Елкалар совуқ.
Қўрқиб юрган меҳр пайсаллар,
Мана мен деб
Ҳайқирдим шунда.
Сўнг бошланди йиғи бозори.
Онам деди мана мен бунда,
Ҳў, тепада отанг мозори.
Мен шу куни,
Ҳа мен шу куни,
Минг бор ёндим, минг бора ўчдим.
Алаҳсираб қоқ ярим туни,
Ўзим ётган бешикни қучдим.**

Сафар БАРНОЕВ.

Ихчам тақриз

«МУҲАББАТ ОСМОНИ»

Кейинги йилларда адабиётимизнинг кенжа авлоди сафи иқтидорли ёшлар ҳисобига бойиб бормоқда. Буни биз шеъриятимизга кириб келаётган ўз овози, ўрни, салоҳиятига эга бўлган навқирон қаламкашлар мисолида яққол кўришимиз мумкин. Ёш шоир Туроб Ниёз ана шундай келажагига умид боғласа бўладиган қобилиятли ижодкорлардан биридир. Биз шу пайтгача Туробжоннинг шеърларини матбуот саҳифаларида, «Камалак» ва «Ёшлар овози» тўпламларида ўқигандик. Яқинда эса «Ёзувчи» нашриёти бу шоирнинг «Муҳаббат осмони» номли илк шеърлар тўпламини чоп этди. Мажмуа «Ўзбекистон» шеъри билан очилади. Яхшиси, шу ўринда мазкур шеърдан олинган қуйидаги парчани оқшомхонлар эътиборига ҳавола қила қолайлик-да, сўнг фикримизни давом эттирайлик:

**Замонга бўй эгмади кўк ошиғи Улуғбек
Мардлар келди дунёга Намоз Пирим ўғлидек,
Кўнгиллар ҳақ деб ёнди, мисли Чўлпон кўнглидек,
Бу юртда яшаб қандай ҳақ деб ўтмаслик мумкин?**

Аввало, бу ўринда шуни очиқ-ойдин эътироф этиш керакки, ватан, она, муҳаббат ҳақида ёзмаган, уларни мадҳ этмаган бирор шоир ёки ёзувчини топиш қийин. Яна шуниси ҳам борки, ана шу мавзуларни ҳар бир қаламкаш ўзича талқин этгандагина, у ижод маҳсулига айланади. Бинобарин, ёш шоир ҳам Ўзбекистон мавзуига ўз ҳолича юқорида акс эттирилганидек, муайян сифатлашу, талқин орқали ёндошаркан, мустақил республикамизнинг қиёфаси, манзараси ва нақадар улуғворлигини ифтихор ила қуйидагича тасвирлайди:

**Баҳорни тасвирлашга Беҳзодлар юз бўлса кам,
Ердаги бор рангларни қилсалар агарда жам.
Мукаммал чизиб бўлмас бу ўлкани шунда ҳам,
Бу юртда яшаб қандай фахр этмаслик мумкин?!**

Биргина бу эмас, тўпламдан жой олган «Отанг яна қайтар дедилар» сатрлари билан бошланувчи, шунингдек, «Тупроқ йўллар», «Широқнинг сўнгги сўзи», «Самарқандда», «Армон» ва «Бобур» каби қатор шеърларини ўқиб ҳам шоирнинг Ватан мавзуини давом эттириб, ўзи туғилиб ўсган масканига, ҳаётга бўлган меҳру муҳаббатини образли мисралар орқали ёрқин ифодалаганининг гувоҳи бўлиш мумкин.

Маълумки, ўтмиш дурдоналари, халқ оғзаки ижодига суянмай, уни ўрганмай туриб бадиий ижодда олға силжиш амри маҳол. Сўз санъатининг бошланиши фольклордадир, дейилиши ҳам бежиз эмас албатта. Шу маънода китобдаги «Намоз Ботир», «Бўлмас», «Оз бўлсину соз бўлсин» каби енгил, равон ўқиладиган пишиқ-пухта шеърларни халқ оғзаки ижодидан ижодий ўрганишнинг яхшигина намуналари дейиш мумкин.

Туробжоннинг тўпламда «Дейдиларки», «Ривоят», «Аёл», «Ишон» сингари қатор шеърлари борки, уларда аввало умр, яхшилик, инсонлараро меҳр-оқибат, инсонни ҳақ-ҳуқуқи хусусида шоир ўзига хос бўлган бадиий умумлашма, фалсафий мушоҳада чиқара олган. Қолаверса, бу тоифадаги шеърлар 4 ёки 8 сатрдан ошмаганлиги, ихчам, лўнда ёзилгани билан китобхон эътиборини ўзига тортади.

Биз Туроб Ниёзнинг муҳаббат осмони беғубор, бу осмон бағридаги юлдузлар ҳамиша ёрқин бўлишини тилаб қоламиз.

Музаффар ТУРОБ.

ЖУДОЛИК ДИЁРИ

(Романдан парча)

(Давоми. Боши 3-бетда)

— Чиқаркан, — дедим ҳайиқишларим қаёққадир йўқолиб, — тепага чиқволибмизам, билмайсиз.

Кейин туша бошлаб деворга етганда оёғимни осилтириб ўтирволдим. Асол холамнинг келини ариқдаги сувда юзу қўшини чайқаб, кўрпача устида ётган сочиққа артинди-да:

— Шошмай туринг энди, — дея райҳон ичига сочилиб ётган олмаларни этагига тера бошлади.

— Бахтийз боракан, юмшоқ ерларга тушиб, биттаям заҳа бўлмабди.

Мен кулдим:

— Бунинг эгаси аллақачон жуфтакни урворди. Мен энди қўл урган эдим.

Кеннойим ёқимли жилмайди:

— Шунақами? Шеригизам бормиди ҳали?

Мен бош силкидим.

— Бор эди.

— Кимийди? Анави кунги шеригизмасми мабодо? — деб кулди у.

Рости рашким келди. Шундай кўҳлик қиз қаёқдаги қароқчини сўраб ўтирса. Кимлигини билмайди-да. Билса бетига ҳам қарамасди-ку. Ундай десам...

Асол холамнинг келини ариқдан хатлаб ўтиб, яқинроқ келди-да этагидаги олмаларни битталаб узата бошлади:

— Манг, ўша кишига ҳам оборарсиз.

Мен бир дақиқа тилим танглайимга ёпишиб тахта бўлиб қолдим ва буни сездирмасликка тиришиб, зўраки кулимсирадим:

— У киши олармикан, ўғирлик нарсани?

— Нега ўғирлик бўлсин, мен беряпман-ку?! — У ёқимли жилмайди. У ўзи ёқимтоймиди, ўнгу чап бетидаги кулгичлари нозик, ярашиқли эдими, сўзи, сўзлаши ром этармиди, билолмасдим. Балки ҳаммаси ҳамдир. Унинг жилмайишига маҳлиё бўлиб, гапимни йўқотдим:

— Майли, обориб кўраман.

У нозик, ўсма ҳиди анқиб турган бармоқлари билан ёқамни тузатиб бетимни сийпаб қўйди.

— Фақат мен берворганимни айтмайсиз. Хўп.

— Хўп.

У олмалардан бўшаган этагини қоқиб бир қадам тисарилдида ариқдан қайтиб хатлади. Кўзларимга жовдираб тикилиб туриб, яна боягидай ёқимли жилмайди:

— Энди борақолинг, биров кўриб қолмасин.

— Хайр, — дедим кетгим келмай.

— Хайр, — дея у ҳам им қоқди. Мен юрагим ширин бир сидирилиб оёғимни деворнинг бу ёғига оширдим. Девор сарҳоки орқамдан шувиллаб тўкилди. Бир қўйин олма эса қўйлак ичида сирпаниб, этимга хуш ёқди. Ўзим эсам бу воқеани негадир Султонмурод акамга ҳеч айтгим келмайди. Негадир қизғанаман, тавба...

Чакалакзордан бир амаллаб ҳовуз бўйига чиқдим-у, у ёғига қаёққа юраримни билмай туриб қолдим.

Ҳовуз бўйию бетига тангадай офтоб тушмайди. Шунақанги салқинки, кетгинг келмайди. Унинг чор атрофидаги толлар бир текис новдалаб кўкариб ётибди. Бунинг сояси етмагандай, осмони фалакка чиқиб тарвақайлаган ёнғоқ шохлари аллақанча жойни тутиб кетган. Ҳаёлимдан «Кечалари жинлар базм қурадиган жойлар эканми?!» деган ўйлар кечдию чўчиб жўнаворишга отланиб қолдим. Аммо... уйга етволиш учун қаёққа юрсам экан? Боя қаёқдан келиб, олма ўғирликка тушган эканмиз? Оббо Соли-ей, кутиб турмайин ҳам жуфтакни ростлаб қоптими. Шошмай турсин. Қўйнимдан битта олма олиб, кавшанишга тушдим. Оҳ-оҳ, ҳидини, шакар таъмини қаранг! Мақтаганича бор экан.

Бундай қарасам, сув ҳовузга бир ёқдан кириб, иккинчи ёқдан чиқиб ётибди. Топдим. Шу ариқ ёқалаб борсам катта кўчага, ўзимизнинг анҳор бўйига чиқиб оламан. Ҳамма сувлар ўша ёқдан келмаса қаёқдан келади?!

Ариқ ёқалаб, сувнинг бошига боряпману кўз олдимдан ҳали-ҳозирги воқеалар кетмайди. «Шу ёқда турарканда. Асол холамнинг келини?».

Беихтиёр бултур куздаги антиқа никоҳ ёдимга тушди: «Бунақаси бу атрофда бўлмаган». Биз — никоҳ ошига боролмай қолган болалар борганларнинг олди-қочдиларини эшитиб, ариқ бўйида тизилишиб ўтирувдик. Шом тушиб бўлган. Тўйхонада гулхану машъалалар ёқиб қўйилган, ҳамма келин келишини кутар эди. Куёвтўра — Баҳриддин акам ўзининг жўралари билан қўшни Анвархўжа тоғаникида тортишмачоқ олдидан жиндай маишат қилишаётган эди. Кутилмаганда пақ-пуқ ўқ овозлари эшитилиб, тўйхонада ола-ғовур кўтарилди.

— Вой, шундай кунда облочи босибди, — деди хотин киши қарғаниб. — Балогинага йўлиқсин, бировнинг тўйини азага айлантирадими?

— Қатни босибди? Қаттайкан?

— Қани ўзи? Ўзлари қани?

— Кимни қидириб кептийкан? Кимни дедийиз?

— Вой қочибдими, қочишибдими?

Пойма-пой саволлардан ҳеч нарсани англаб бўлмасди. Биз болалар ўқ чиққан томонга югурувдик, хотинлар қувиб солишди.

— Сенларга нима бор-а? Уйларингда ўтирсаларинг-чи? Зумрашалар!

Хотинларнинг бай-байига қарамай ишком оралаб кетган Алиакбар бирпасдан кейин ваҳимали гап топиб келди.

— Куёв йўқмиш, жўралариям йўқмиш! Ҳаммалари қаёққадир уриб кетганча қайтишмабди.

— Облочилар-чи. Қайтишибдими?

— Қаёқда! Қувиб кетишганмиш Изза томонга қараб.

— Уни қара! Ҳа, уларга ким керагакан?

— Билмасам...

Шу ола-ғовур келин келгунчаям тинмади. Облочиларнинг орқасиданоқ боғ оралаб: «Баҳриддин-у! Баҳриддингинамув»лаб чопган Асол холамни охири алдаб-сулдаб қайтариб олиб келишди. У изиллаб йиғлар, йиғисини ютмоқчи бўлар-у бўғзидан нари ўтмасди. Холам келин тушадиган уйнинг зинасида шу ўтирганича қумтошдай ўтириб қолдилар.

Ниҳоят тегирмон кўча томонда келин узатиб келаётган аёлларнинг ёр-ёрию улар тушган араванинг қаттиқ ерда «қатир»лаб келаётгани эшитилиб, биз кўчага чопдик.

Йиғлама қиз, йиғлама.
Тўйхонада олов чарсиллайдур, ёр-ёр.
Ёр-ёримиз эшитган
Куёвтўрам юраги жизиллайдур, ёр-ёр, — куйлашарди улар.

Бу ёқда эса, куёвтўра қайси жарга уриб кетганини ҳеч билмайди. Облочи босганда қўшилишиб қочган жўралардан бирортаси қайтса-чи, улар ҳам йўқ. Яқинлашиб келаётган ёр-ёр овозини эшитиб, зинада ўтирган Асол холам бир йиғига тушиб бердилар, бир йиғига тушиб бердилар:

— Худо-о, бу кунингдан жонгинамни ола қо-ол! Ёлғизгинамни қайтару ўзгинамни ола қо-ол! Вой ман нима қила қолувдим? Ширин ошимга заққумгина ташламаса буларинг!

Холам бир айтиб йиғлаб кетди, бир айтиб йиғлаб кетди. Катта ҳам қўшилишиб йиғларди, кичик ҳам. Аёллар бир тўда, биз бир тўда бўлиб олганмиз. Ҳеч ким кетолмайдиям, яқин бора олмайдиям. Бир вақт ҳарсиллаб-лорсиллаб Нусрат почча етиб келиб:

— Ҳай-ҳай янга, ҳай янга, элдан бурун бу нима ишингиз? Уят бўлади, — деб холамни ичкари олиб кириб кетдилар.

Кейин зинага қайтиб чиқиб, ҳаммани тартибга чақирдилар:

— Ҳой яхшилар. Сизларга нима бўлди? Қудаларни шундай кутиб оласизми? Боринглар, ҳар ким ўз ишини билиб-билиб қилсин. Келинимизни иззат-ҳурмат, икром билан тушириб олинглар. Ҳой Фаридабону, болаларга айтинг, оловга ўтин ташласинлар! Дастурхончи қаерда, мохорага қарамайсизларми? — Кейин дарвоза олдида довдираб турган сурнайчиларга буюрдилар. Ҳой, метан чалмайсанми, тўй-тўйга ўхшасин-да бундай.

Яна чоп-чоп, ғовур-ғовур кучайди. Яна машъалаларга жон кирди. Яна сурнай ўз навосини янгитдан бошлаганда келин келиб тушди. Сочқилар сочилиб «Тўйлар муборак» янгради. Келин палак остида ёр-ёр билан олов атрофига олиб борилди. Сўнг тортишмачоқ бўладиган уйгаям кирдию... жим-жимгина ёлғиз ўзини гўшанга ортига ўтказиб юборишди. Кўчини ортиб кетишгач мен уни йўқотиб қўйгандим. Мана қаерда экан менинг азиз кеннойим.

Бош муҳаррир Эркин ЭРНАЗАРОВ

ДУШАНБА, 11

ЎзТВ I

6.30 **«Ассалом, Ўзбекистон!».** Тонгги дам олиш дастури.
7.30 **«Ҳафтанома».**
8.00 — 8.30 **«Ассалом, Ўзбекистон!»** Тонгги дам олиш дастурининг давоми.

*

8.30 **«Барчани кулдириб».** Ўзбекистон халқ артисти Эргаш Каримов таваллудининг 60 йиллигига бағишланган кеча.
9.30 «Ўзбектелефильм» кўрсатади: «Нафосатга бахшида умр».
9.50 «Ёшлар ва замон». «Яна севги ва муҳаббат ҳақида баҳс».
10.30 Ўқув кўрсатуви. Она тили.
11.00 **«Малика ва Шаҳзода».** Болалар учун қўғирчоқ театр.
11.35 Янги алифбони ўрганамиз.
12.05 — 12.35 «Созимиз — овозимиз». Мусиқий композиция.

***

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 **Янгиликлар.**

Публицистик кўрсатувлар дастури:

18.10 **I. «Тупроғида ҳикмат гуллайди».**
19.25 Эълонлар.
19.30 **«Ахборот»** (рус тилида).
19.45 Эълонлар.
19.50 Оқшом эртаклари.
20.05 **II. «Саждагоҳ каби муқаддас...»**
20.25 Эълонлар.
20.30 **«Ахборот».**
20.50 Эълонлар.
20.55 **III. «Юлдузли тунлар хаёли...»**
23.25 Эълонлар.
23.30 **«Ахборот».**
23.50 — 00.30 **ЎзТВ экранида биринчи марта. «Баҳодир шоҳ Зафар».** Кўп қисмли телевизион бадиий фильм. 5-серия (Ҳиндистон).

ЎзТВ II

«Тошкент» студияси таништиради:

18.30 Болалар учун. «Кўзмунчоқ».
19.00 «Таҳлил». Газеталар шарҳи.
19.10 «Саломатлик — туман бойлик».
19.40 «Излаган имкон топади».
20.10 «Спорт-тайм».
20.40 — 22.50 «Уч қирол жанги». Бадиий фильм. 1—2- сериялар.

ЎзТВ III

17.50 Янгиликлар (рус тилида).
17.55 Эълонлар
18.00 «Ўзбектелефильм» кўрсатади; «Бутун умр давомида».

*

РОССИЯ ЖАМОАТ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ 18.20—21.40

*

РОССИЯ ДАВЛАТ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ 21.40—23.20

*

23.20 Эълонлар.
23.25 Янгиликлар.
23.30 — 23.50 Симфоник куйлар кечаси.

ЎзТВ IV ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ

18.10 — 19.40 Туркия телевидениеси.

*

19.40 «Мульткарусель».

«ОМАД» таништиради:

19.55 Эълонлар.
20.00 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
20.45 Эълонлар.
20.50 «Курьер».
21.10 «... яна об-ҳаво ҳақида».
21.20 «Постфактум». Ҳафта мобайнидаги нашрлар шарҳи.
21.30 Эълонлар.
21.35 — 23.15 Видео — «О».

СЕШАНБА, 12

ЎзТВ I

6.30 **«Ассалом, Ўзбекистон!»** Тонгги дам олиш дастури.
7.30 **«Ахборот».**
7.50 — 8.30 **«Ассалом, Ўзбекистон!»** Тонгги дам олиш дастурининг давоми.

*

8.30 «Баҳодир шоҳ Зафар». Кўп қисмли телевизион бадиий фильм. 5-серия (Ҳиндистон).
9.10 «Тушимда кўрсам эди». Нодира ғазаллари билан айтиладиган қўшиқлар.
10.05 Болалар учун. «Қувноқлар даврасида».

Ўқув машғулотлари:

10.30 Информатика ва ҳисоблаш техникаси асослари.
11.00 Немис тили.
11.30 Ўзбекистон тарихи.

*

12.00 — 13.30 **«Хотира».** Уста Олим Комилов.

***

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 **Янгиликлар.**
18.10 «Санъат ғунчалари».
18.35 **«Менда фикр бор».** Тадбиркорлар телевизион клуби.
19.25 Эълонлар.
19.30 **«Ахборот»** (рус тилида).
19.45 Эълонлар.
19.50 Оқшом эртаклари.
20.05 «Куйла, дилкаш дуторим».
20.25 Эълонлар.
20.30 **«Ахборот».**
20.50 Эълонлар.
20.55 **Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг тўртинчи сессияси олдидан. «Парламентлараро алоқалар».**
21.20 ЎзТВ хазинасидан. Чўлпон. «Асорат». Йўлдош Охунбобоев номидаги Ёш томошабинлар театрининг спектакли.
23.05 Юлдуз Усмонованинг янги қўшиқлари.
23.25 Эълонлар.
23.30 **«Ахборот».**
23.50 —00.30 **ЎзТВ экранида биринчи марта. «Баҳодир шоҳ Зафар».** Кўп қисмли телевизион бадиий фильм. 6-серия (Ҳиндистон).

ЎзТВ II

«ОМАД» таништиради:

18.30 «Мультфейерверк».
18.45 «Табиат дунёси». Оммабоп кўрсатув.
19.35 «Хусусийлаштириш: қадам-бақадам».
19.55 «Тропиканка». Телесериал (Бразилия).
20.45 «Эм-Ти-Ви» оҳанглари ва Эълонлар.
21.10 «Видеогид».
21.30 «Теле-ателье-шоу».
21.40 «Кинонигоҳ».
23.20 — 24.00 «Эм-Ти-Ви» оҳанглари ва Эълонлар.

ЎзТВ III

17.50 Янгиликлар.
17.55 Эълонлар.
18.00 «Чўл саховати». Телефильм.

*

РОССИЯ ЖАМОАТ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ 7.30—9.00

* * *

18.20—21.40

*

РОССИЯ ДАВЛАТ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ 21.40—23.20

*

23.20 Эълонлар.
23.25 Янгиликлар.
23.30 — 23.50 «Бу ажиб дунё».

ЎзТВ IV ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ

18.10 —19.40 Туркия телевидениеси.

*

19.40 «Мульткарусель».
19.55 «Уорлднет» телекомпаниясининг янгиликлари.
20.15 «Замандас» (қозоқ тилида).
21.05 «Дурдаршан» телекомпаниясининг кўрсатувлари.
22.05 «Рангинкамон» (тожик тилида).
22.50 —23.50 «Соккер-клуб». Футбол шарҳи.

ЧОРШАНБА, 13

ЎзТВ I

6.30 **«Ассалом, Ўзбекистон!»** Тонгги дам олиш дастури.
7.30 **«Ахборот».**
7.50 — 8.30 **«Ассалом, Ўзбекистон!»** Тонгги дам олиш дастурининг давоми.

*

8.30 «Баҳодир шоҳ Зафар». Кўп қисмли телевизион бадиий фильм. 6-серия (Ҳиндистон).
9.10 Инглиз тили.
9.40 «Болалар — гуллолалар».
10.00 «Жараён». Қишлоқ ҳаётидан лавҳалар.
10.30 «Ассалом, япон тили!».
11.10 «Ўзбектелефильм» кўрсатади: «Яхшидан боғ қолади».
11.30 Ўқув кўрсатуви. Кимё.
12.00 «Ёшлик» студияси. «Эъзоз».
12.30 — 13.00 Ёр ва диёр тароналари.

***

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 **Янгиликлар.**
18.10 «Барака ёмғири». Мультфильм.
18.20 «Осойишталик посбонлари». Республика Ички ишлар вазирлиги матбуот маркази хабар қилади...
18.35 Спорт хабарномаси.

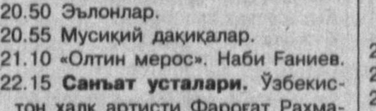

18.45 **«Ўзбек киносининг барҳаёт саҳифалари».**

*

19.25 Эълонлар.
19.30 **«Ахборот»** (рус тилида).
19.45 Эълонлар.
19.50 Оқшом эртаклари.
20.05 **«Ташаббус-95».**
20.25 Эълонлар.
20.30 **«Ахборот».**
20.50 Эълонлар.
20.55 Мусиқий дақиқалар.
21.10 «Олтин мерос». Наби Ғаниев.
22.15 **Санъат усталари.** Ўзбекистон халқ артисти Фароғат Раҳматова.
23.25 Эълонлар.
23.30 **«Ахборот».**
23.50 — 00.40 **ЎзТВ экранида биринчи марта. «Баҳодир шоҳ Зафар».** Кўп қисмли телевизион бадиий фильм. 7-серия (Ҳиндистон).

ЎзТВ II

«Тошкент» студияси таништиради:

18.30 «Қайта туғилиш».
19.15 «Ёдингдами, дўстим...»
19.30 «Оқ соя».
20.00 «Рок-сеанс».
20.40 «Тошкент оқшомида».
21.40 «Ўзим ҳақимда...».
22.10 — 23.40 «Кинематограф».

ЎзТВ III

17.50 Янгиликлар.
17.55 Эълонлар.
18.00 «Кичик дебют».

*

РОССИЯ ЖАМОАТ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ 7.30—9.00

* * *

18.20—21.40

*

РОССИЯ ДАВЛАТ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ 21.40—23.20

*

23.20 Эълонлар.
23.25 Янгиликлар.
23.30 — 00.15 «Табиат дунёси».

ЎзТВ IV ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ

18.10 —19.40 Туркия телевидениеси.

*

19.40 «Мульткарусель».
19.55 «Конвой» (Чеченистондаги Қизил Хоч Халқаро қўмитасининг иш фаолияти ҳақида).

«ОМАД» таништиради:

20.20 Эълонлар.
20.25 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
21.15 — 23.30 «СПОРТ-ҚИТЪАСИ».

ПАЙШАНБА, 14

ЎзТВ I

6.30 **«Ассалом, Ўзбекистон!».** Тонгги дам олиш дастури.
7.30 **«Ахборот».**
7.50 — 8.30 **«Ассалом Ўзбекистон!».** Тонгги дам олиш дастурининг давоми.

*

8.30 «Баҳодир шоҳ Зафар». Кўп қисмли телевизион бадиий фильм. 7-серия (Ҳиндистон).
9.20 Санъат усталари. Ўзбекистон халқ артисти Фароғат Раҳматова.
10.30 Ўқув кўрсатуви. Умумий биология.
11.00 «Кичкинтой»га хат келди.
11.30 Ўқув кўрсатуви. Математика.
12.00—14.00 «Ёшлик» видеоканали.

***

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 **Янгиликлар.**
18.10 «Хўтикнинг хомушлик касаллигига чалингани». Мультфильм.
18.20 **«Тилга эътибор...»**
18.55 «Муҳаббатни куйлайди диллар». Янги куй ва қўшиқлар.
19.25 Эълонлар.
19.30 **«Ахборот»** (рус тилида).
19.45 Эълонлар.
19.50 Оқшом эртаклари.
20.05 **«Юзма-юз».** Республика Марказий божхона Давлат экспертиза лабораторияси бошлиғи Иброҳимжон Асқаров билан мулоқот.
20.25 Эълонлар.
20.30 **«Ахборот».**
20.50 Эълонлар.
20.55 **Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг тўртинчи сессияси олдидан. «Кичик ва хусусий тадбиркорликни ривожлантириш тўғрисида»ги қонун лойиҳасининг муҳокамаси.**
21.25 Ўзбекистон Давлат телерадиокомпанияси дуторчилар ансамблининг концерти.
22.15 «Оқшом маликаси». Ойбекнинг «Ўч» асари мотивлари асосида ишланган видеофильм. Премьера.
23.25 Эълонлар.
23.30 **«Ахборот».**
23.50 — 00.30 «Ижодкор хонадонида». Туроб Тўлани эслаб...

ЎзТВ II

«ОМАД» таништиради:

18.30 «Юра даври боғидаги саргузашт».
19.00 «Оламнинг яратилиши». Оммабоп кўрсатув.
19.30 «Тропиканка». Телесериал (Бразилия).
20.20 «Эм-Ти-Ви» оҳанглари ва Эълонлар.
21.05 «Кинонигоҳ».
22.45 — 23.15 «Шоҳсупа сари» (рус тилида).

ЎзТВ III

17.50 Янгиликлар.
17.55 Эълонлар.
18.00 «Ўзбектелефильм» кўрсатади: «Илҳом».

*

РОССИЯ ЖАМОАТ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ 7.30—9.00

* * *

18.20—21.40

*

РОССИЯ ДАВЛАТ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ 21.40—23.20

*

23.20 Эълонлар.
23.25 Янгиликлар.
23.30 — 23.45 «Иккинчи истеъдод». Надежда Чурадаева ҳақида телеочерк.

ЎзТВ IV ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ

18.10 —19.40 Туркия телевидениеси.

*

19.40 «Мульткарусель».
19.55 «Фермер». Platform Тележурнал. Республика фермерларининг анжумани ҳақида.
20.15 «Дурдаршан» телекомпаниясининг кўрсатувлари.
21.15 «Интердиалог».
21.55 — 22.35 «Кашфиётлар ва ихтиролар».

ЖУМА, 15

ЎзТВ I

6.30 **«Ассалом, Ўзбекистон!».** Тонгги дам олиш дастури.
7.30 **«Ахборот».**
7.50 — 8.30 **«Ассалом, Ўзбекистон!».** Тонгги дам олиш дастурининг давоми.

*

8.30 «Ўзбектелефильм» кўрсатади: «Йиллар армони». Абдулла Орипов ижодига бир назар.
9.00 Немис тили.
9.30 «Оқшом маликаси». Ойбекнинг «Ўч» асари мотивлари асосида ишланган видеофильм.
10.40 «Қишлоқ стадионларида». Спорт кўрсатуви.
11.00 «Сиҳат-саломатлик» почтасидан.
11.30 Ўқув кўрсатуви. Физика.
12.00—13.15 «Телевизорни ўчиришни унутманг». Бадиий фильм.

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 **Янгиликлар.**
18.10 **«Бу дамлар ўхшар эртакка...»**
18.40 «Нон таъми».
19.05 «Сурнай навоси». Суннатилла Қорабоев.
19.25 Эълонлар.
19.30 **«Ахборот»** (рус тилида).
19.45 Эълонлар.
19.50 Оқшом эртаклари.
20.05 **«Билиб қўйган яхши».** Ёш аёллар учун фойдали маслаҳатлар.
20.25 Эълонлар.
20.30 **«Ахборот».**
20.50 Эълонлар.
20.55 **Санъат усталари.** Халқ артисти Саодат Қобулова таваллудининг 70 йиллигига.
21.45 **«Оталар сўзи — ақлнинг кўзи».**
23.05 «Ўзбекистонда қиш». Кинодастур.
23.25 Эълонлар.
23.30 **«Ахборот».**
23.50 — 00.35 «Уч юрак зарби». Ака-ука Исломовлар.

ЎзТВ II

«Тошкент» студияси таништиради:

18.30 «Ўтмишсиз келажак йўқ».
19.00 «Бу бўстон аро...»
19.30 **«Бизнес-академия».**
20.00 «Кимга қанақа?». Телетомошабинлардан келган хатлар асосида.
21.00 — 22.25 «Мукофотлансин (ўлимидан сўнг...)». Бадиий фильм.

ЎзТВ III

17.50 Янгиликлар.
17.55 Эълонлар.
18.00 «Экран қўшиқлари». Киноконцерт.

*

РОССИЯ ЖАМОАТ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ 7.30—9.00

* * *

18.20—21.40

*

РОССИЯ ДАВЛАТ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ 21.40—23.20

*

23.20 Эълонлар.
23.25 Янгиликлар.
23.30 — 23.55 «Жонли сайёра».

ЎзТВ IV ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ

18.10 —19.40 Туркия телевидениеси.

*

19.40 «Мульткарусель».

«ОМАД» таништиради:

19.55 Эълонлар.
20.00 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
20.50 «Компьютер — Осиё».
21.20 Видео янгиликлари.
22.10 «Теле-ателье-шоу».
22.20 Эълонлар.
22.25 «Даракчи». Ахборот кўрсатуви.
22.35 Эълонлар.
22.40 — 00.10 Видео — «О».

ШАНБА, 16

ЎзТВ I

6.30 **«Ассалом, Ўзбекистон!».** Тонгги дам олиш дастури.
7.30 **«Ахборот».**
7.50—8.30 **«Ассалом, Ўзбекистон!».** Тонгги дам олиш дастурининг давоми.

*

8.30 «Оталар сўзи — ақлнинг кўзи».
9.50 «Маданий ҳамкорлик». Ўзбекистон — Япония алоқалари ҳақида.
10.25 Миллионлар минбари. «Ўзликни англамоқ бахти».
11.00 «Фарзанд — умид юлдузи».
11.30 **«Хотира».** Солиҳ Қосимов.
12.05—13.00 Санъат усталари ижросида концерт.

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Совға».
18.20 **«Олам».** Маърифий кўрсатув.
19.05 **«Ишингиз бароридан келсин!»**
19.15 «Оҳанглар оғушида».
19.25 Эълонлар.
19.30 **«Ахборот»** (рус тилида).
19.45 Оқшом эртаклари.
20.00 **«Ўзбекистон янгиликлари»** (инглиз тилида).
20.10 «Имкон чўққилари». Гиннеснинг рекордлар оламида.
20.25 Эълонлар.
20.30 **«Ахборот».**
20.50 Эълонлар.
20.55 **Шарқ дурдоналари.**
21.15 **«Репортаж».** О. Мўминовнинг муаллифлик кўрсатуви.
21.35 Эълонлар.
21.40 **«Учрашув».** Ўзбекистон халқ артисти Хайрулла Саъдиев.
22.40 **«Тунги ёғду».** Дам олиш кинодастури.

ЎзТВ II

«ОМАД» таништиради:

9.00 «Мультфейерверк».
9.15 «Табиат дунёси». Оммабоп кўрсатув.
10.05 «Хусусийлаштириш: қадам-бақадам».
10.25 «Тропиканка». Телесериал (Бразилия).
11.15 «Эм-Ти-Ви» оҳанглари ва Эълонлар.
11.40 «Видеогид».
12.00 «Теле-ателье-шоу».
12.10 «Кинонигоҳ».
13.50 «Эм-Ти-Ви» оҳанглари ва Эълонлар.
14.30 — 18.30 «СПОРТ-ҚИТЪАСИ».

*

«Тошкент» студияси таништиради:

18.30 Болалар учун. «Табассум».
19.10 «Эсдалик учун дастхат».
19.35 «Менинг кўчам».
19.50 «Коллекция».
20.15 «Кичик дебют».
20.45 «Янги иқтисод».
21.20— 22.50 «Кинематограф».

ЎзТВ III

17.50 Дастурнинг очилиши. Эълонлар.
17.55 «Отларни ким эгарлайди?», «Балиқчи қушлар». Телефильмлар.

*

РОССИЯ ЖАМОАТ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ 18.20—21.40

*

РОССИЯ ДАВЛАТ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ 21.40—23.20

*

23.20 Эълонлар.
23.25 — 23.45 «Осиё овози» меҳмонларни кутмоқда.

ЎзТВ IV ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ

10.00 «Умид» (уйғур тилида).
10.40 «Талабалар саҳнасида».
11.10 «Муҳаббат юлдузи».Фильм-эртак. 1-серия.
12.15 — 12.35 «Ишбилармон». Хоразмлик наққошлар ҳақида телеочерк.

***

18.10 — 19.40 Туркия телевидениеси.

*

19.40 «Мульткарусель».
19.55 «Мамлакатлар, воқеалар, одамлар».
20.15 «Ер сайёраси».
21.00 «Олам ва одам».
21.35 «Би-Би-Си» янгиликлари.
21.45 «Чинсэн».
22.30 «5+1». Интервью.
22.50 — 23.10 «Бу ажиб дунё».

ЯКШАНБА, 17

ЎзТВ I

6.30 **«Ассалом, Ўзбекистон!».** Тонгги дам олиш дастури.
7.30 **«Ахборот».**
7.50 — 8.30 **«Ассалом, Ўзбекистон!».** Тонгги дам олиш дастурининг давоми.

*

8.30 **«Камалак».** Болалар учун кинодастур.
10.00 «Ёшлик» студияси. **«Ватанимга хизмат қиламан».**
11.00 «Шоҳруҳ» клуби.
11.30 Бир актёр театри. Анвар Обиджон. «Ташрифингиз қутлуғ бўлсин».
12.00 «Адашлар». Кинокўрсатув.
12.30—14.30 «Болалигим — пошшолигим». Видеоканал.

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Нонни босган қизча ҳақида». Мультфильм.
18.10 **«Компьютер - шоу».** Телевизион танлов.
18.55 Спорт хабарномаси.
19.05 **«Ойнаи жаҳонда...».**
19.25 Эълонлар.
19.30 **«Панорама»** (рус тилида).
19.55 Эълонлар.
20.00 Эстрада қўшиқлари.
20.25 Эълонлар.
20.30 **«Ҳафтанома».**
21.00 Эълонлар.
21.05 **«Тимсол»** видеоканали.
22.20 «Ўзгалар бахти». Бадиий фильм.
23.30 **«Ҳафтанома».**
24.00—00.40 **Тунги дам олиш концерти.**

ЎзТВ II

«ОМАД» таништиради:

10.00 «Юра даври боғидаги саргузашт».
10.30 «Оламнинг яратилиши». Оммабоп кўрсатув.
11.00 «Тропиканка». Телесериал (Бразилия).
11.50 «Эм-Ти-Ви» оҳанглари ва Эълонлар.
12.35 — 14.15 «Кинонигоҳ».

* * *

17.00 «Палитра».
17.30 Эълонлар.
17.35 Видео — «О».
19.15 Эълонлар.
19.20 «Курьер». Ахборот кўрсатуви.
19.40 «...яна об-ҳаво ҳақида».
19.50 «Постфактум».
20.00 «Автосалон».
20.20 Видео янгиликлари.
20.40 «Теле-ателье-шоу».
20.50 Эълонлар.
20.55 «Даракчи».
21.05 Эълонлар.
21.10 — 22.50 Видео — «О».

ЎзТВ III

17.50 Дастурнинг очилиши. Эълонлар.
17.55 «Ўзбекистон шаҳарлари». Кинодастур.

*

РОССИЯ ЖАМОАТ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ 18.20—22.50

*

РОССИЯ ДАВЛАТ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ 22.50—23.20

*

23.20 Эълонлар.
23.25—23.50 «Панорама».

ЎзТВ IV ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ

10.00 «Эй! Тонгингиз хайрли бўлсин!». Мультфильм.
10.30 «Менинг кўчам».
10.45 «Эсдалик учун дастхат». Г. Турчанинов.
11.10 «Пост». Телефильм.
11.30 «Ёшлик» студияси. «Талабалик йилларим».
12.00 «Ўзбекистон янгиликлари» (инглиз тилида).
12.10 — 13.40 «Эртакларнинг сеҳрли олами».

***

18.10 —19.40 Туркия телевидениеси.

*

19.40 Ҳужжатли фильм.
20.05 «Мамлакатлар, воқеалар, одамлар».
20.25 «Дурдаршан» телекомпаниясининг кўрсатувлари.
21.25 «Ўзбекистон — ҳамкорлик йўлидан».
22.05 «Би-Би-Си» янгиликлари.
22.35 «Мюзик-холл».
23.05 — 23.15 «Си-Эн-Эн» янгиликлари.

ТИЖОРАТ ХАБАРЛАРИ ВА ЭЪЛОНЛАР

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЮРИДИК ИНСТИТУТИ

Олий ўқув юртларига кирувчиларни тест синовларига тайёрлаш мақсадида

ТИНГЛОВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Тайёрлов курсига ўрта мактабни тугатганлар ва 11-синфда ўқиётганлар қабул қилинади.

ЎҚИШ МУДДАТИ 6 ОЙ БЎЛИБ ПУЛ ТЎЛАШ ОРҚАЛИ АМАЛГА ОШИРИЛАДИ.

Ўқишга кириш учун қуйидаги ҳужжатлар талаб қилинади: курс бошлиғи номига ариза, мактабда ўқиётгани ёки уни тамомлаганини тасдиқловчи маълумотнома.

МАШҒУЛОТЛАР 1995 ЙИЛ 10 ДЕКАБРДАН БОШЛАНАДИ.

МАНЗИЛГОҲИМИЗ: ТОШКЕНТ ШАҲРИ, САЙИЛГОҲ КЎЧАСИ, 35-УЙ.

Телефон: 33-90-40.

«АЛ-ФОТИМА» ФИРМАСИ

Замонавий либослар бичиш ва моделлашни, плиссеровкани, шунингдек, араб ва инглиз тилларини ўргатиш бўйича махсус курсларни

ТАШКИЛ ЭТДИ.

Машғулотларни малакали мутахассислар олиб боришади.

Манзилимиз: «Октябрь» мавзеси, «Штаб» бекати, «Қори ёғди» маҳалла хотин-қизлар уйи. 8-трамвай, 46, 64-автобуслар.

«ЎЗБЕК ДАВЛАТ ЦИРКИ» РЕСПУБЛИКА БИРЛАШМАСИ ТОШКЕНБОЙ ЭГАМБЕРДИЕВ НОМИДАГИ ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА 12 декабрдан 21 декабргача ТОШКЕНТДА БИРИНЧИ МАРТА! ФАҚАТ 10 КУН ЛЕНИНГРАД ЦИРКИ «БИЗ—ПИТЕРДАНМИЗ» дастури билан

Дастурда: ўргатилган айиқлар, қироллик кабутарлари, кучукчалар, бўғма ва наҳанг илонлар, бошқа ҳайвонлар, штангачи полвонлар, ҳаво гимнастикачилари, велофигуристлар, қизиқчилар ва Санкт-Петербургнинг бошқа артистлари.

Томошалар: 16, 17 декабрь кунлари (шанба ва якшанба) — соат 12,15.00 да; 12, 13, 14, 15, 18, 19, 20, 21 декабрь кунлари — соат 10, 14.00 да бошланади.

Касса ҳар куни соат 10 дан 18.00 гача очиқ.

Телефонлар: 44-35-91, 44-29-04, 44-35-89.

САНКТ-ПЕТЕРБУРГЛИКЛАР СИЗНИ КУТАДИ, АЗИЗ ДЎСТЛАР!

Тошкент шаҳар ҳокимлиги шаҳар ҳокимлиги автокорхонасининг директори И. Маҳмудовга падари бузруквори **МАҲМУД ОТАнинг** вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Тошкент шаҳар ҳокимлиги автокорхонаси жамоаси автокорхона директори И. Маҳмудовга отаси **МАҲМУД ОТАнинг** вафоти муносабати билан чуқур ҳамдардлик изҳор этади.

Тошкент шаҳар Давлат солиқ бошқармаси жамоаси бошқарманинг масъул ходими Шовкат Расуловга волидаи муҳтарамаси **МЕЛИХОН ая РАСУЛОВАнинг** вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни жамоаси концерннинг овқатланиш ва савдо комбинати ходими **Бахтиёр ВАЛИЕВнинг** вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

ТошДУ ректорати ва жамоат ташкилотлари, Ўзбек филологияси факультети ўқитувчилари доцент Матлубахон ҳамда Мастурахон Азимоваларга акалари **Ғуломжон АҲМЕДОВнинг** вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Тошкент оқшоми

Муассис: Тошкент шаҳар ҳокимлиги

Газета Ўзбекистон Республикаси Давлат матбуот қўмитасида рўйхатга олинган. Рўйхат сони ~ 10.

Манзилимиз: 700000, Тошкент шаҳри, ГСП, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.

Телефонлар: хатлар ~ 33-29-70; эълон ва тижорат хабарларини бўлими ~ 33-01-42

Эълонлар ва тижорат хабарлари аниқ ва тўғрилиги учун жавобгарлик уларни берган ташкилот ва шахслар зиммасидадир.

Нашрни етказиб бериш масалалари бўйича турар жойлардаги почта бўлимларига ёки "Тошкент почтаси" шаҳар почтамти корхонасининг фойдаланиш бўлимига ~ 33-74-05 телефонига мурожаат қилишингиз мумкин.

Ҳажми ~ 2 босма табоқ. Офсет усулда чоп этилади. Қоғоз бичими - А-2. Газета IBM компьютерида терилди ва саҳифаланди. Нашр кўрсаткичи - 64690.

"Шарқ" нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: "Буюк Турон" кўчаси, 41-уй.